

Delårsrapport augusti

Barn- och utbildningsnämnden
2023

Version 1.1.

Beslutad av barn-och utbildningsnämnden 2023-09-12

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle	4
3 Verksamhet	6
3.1 Uppföljning av grunduppdrag	6
3.2 Återrapportering av uppdrag från kommunfullmäktige	11
4 Måluppföljning	12
4.1 Visionen om Mark.....	12
4.2 Handlingsplan Förenkla helt enkelt	12
4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential	13
4.4 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning	22
5 Uppföljning av internkontroll	23
5.1 Årets internkontrollarbete	23
5.2 Uppföljning av internkontrollplanen	23
6 Personal	26
7 Ekonomi	29
7.1 Driftredovisning.....	29
7.2 Investeringsredovisning.....	32
8 Följetal	33
8.1 Följetal personal	33

Bilagor

Bilaga 1: Resultatbilaga_Delårsrapport 2023

1 Sammanfattning

De första 6 månaderna har haft fokus på analys av nämndens ansvarsområde. Genomlysningar har skett för att ha underlag för förändringar som är nödvändiga för att få en högre måluppfyllelse.

En förbättrad organisation är beslutad och rekryteringar av tillsvidareanställda verksamhetschefer är slutförd. Alla nya verksamhetschefer kommer att finnas på plats senast den 1 september, samt ny förvaltningschef. De nya lagar som styr nämndens verksamhet har funnits med i organisationsöversynen, exempelvis barn- och elevhälsochefens nya roll i det systematiska kvalitetsarbetet.

Nämnden har också en stor ekonomisk utmaning och en anpassningsplan har antagits i samband med aprilrapporten. En del av bufferten kommer behövas för att nå fram till ett godtagbart resultat och ytterligare 6 miljoner måste det finnas åtgärder för 2024. Ekonomin är en utmaning och skarpåre åtgärder måste till i det långa perspektivet, som exempelvis att se över skolområden.

Skolverket finns med i förbättringsåtgärder på tre skolor och är i analyskedet för ytterligare två skolor. Åtgärderna i Samverkan för bästa skola är kopplade till en högre måluppfyllelse och innehåller specifika åtgärder för respektive skola men också kompetensutveckling för ledningen.

Lokalprojekten som är planerade löper på i stort sett utifrån plan. Nämnden behöver fokusera på att effektivisera lokalvårdandet. I den förbättrade organisationen har resursen för arbete med lokaler och prognoser utökats för att kunna fatta rätt beslut utifrån de underlag som förvaltningen tar fram.

Bästa barnkommunarbetet har betonats och verksamhetscheferna finns med i planering av olika insatser, förvaltningen deltar i flera kommunövergripande projekt.

Arbetsmiljöarbetet har utifrån tidigare rapporter skärpts till. Rektorer och skyddsombud har fått kompetensutveckling för att skickliggöras och rapporteringen sker nu enligt styrdokumentet. Previas rapport utifrån problematisk arbetsmiljö är omhändertagen igenom genomlysningen och den förbättrade organisationen. Ett förväntansdokument har också tagits fram med de fackliga organisationerna, vilket var helt nödvändigt för att få till en bättre samverkan.

I kvalitetsarbetet har flera funktioner inrättats för att stärka rektorer i deras arbete med ökad måluppfyllelse. Kvalitetsdialoger genomförs och ytterligare åtgärder tas fram. Utifrån den kritik som PWC haft är åtgärder gjorda, en barn- och elevhälsoplan är antagen för att kunna driva ett funktionellt kvalitetsarbete i en bästa barnkommun.

2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle

Under de första sex månaderna 2023 har förvaltningen genomfört introduktionsutbildning för den nya nämnden samt påbörjat arbetet ihop med nämnden för att ta fram en ny nämndplan.

En kartläggning av organisationen har presenterats, utökad kartläggning av vuxenutbildningen och Arbetsmarknadsenheten har skett och en ny förbättrad organisation är beslutad. De utredningar som gjorts under 2022 finns också med som underlag för att få hela bilden då tidigare förvaltningschef avslutat sitt uppdrag. Previa hade gjort en djup kartläggning av arbetsmiljön, PWC hade en gjort en rapport om kvalitetsarbete och elevhälsan och Chefsbemanning Sverige har genomfört den stora kartläggningen av organisationen.

Rekrytering av ny förvaltningschef är genomförd och under april även ny barn- och elevhälsochef, båda tjänster är idag tillsatta med tillförordnade chefer. Under maj/juni rekryterades även två nya verksamhetschefer utifrån de förändrade verksamhetscheffsuppdragen. Alla fyra börjar i augusti eller senast 1/9. De två tillfälliga verksamhetscheferna som skulle slutat till midsommar backar upp på timmar så att organisationen har chefer.

Elevhälsans nya roll i kvalitetsarbetet och för utveckling av undervisningen, ny lag 1/7 (2 kap 25§) är inarbetad i organisationsförslaget. Grundsärskolan respektive Gymnasiesärskolan byter namn till Anpassad grundskola och Anpassad gymnasieskola (2 kap 7§).

Ekonomi har varit i fokus då nämnden startade året med ett underskott på 27 miljoner. Arbete pågår med en anpassningsplan som redovisades i aprilrapporten. Utifrån nämndens beslut krävs kraftfulla åtgärder för att komma i balans och också för att planera för 2024 års ram där ytterligare 6 miljoner saknas. Strukturella åtgärder krävs för att uppnå en budget i balans. Skolornaden och förskoleplatser behöver ses över.

Skolverkets program Samverkan för bästa skola pågår med tre skolenheter och ytterligare en insats är igångsatt för två skolenheter. Nulägesanalys och handlingsplan har tagits fram för förbättrade skolresultat. Insatser sker både mot ledning och verksamhet. Även Barn -och elevhälsan får stöd genom insatserna. I delredovisningen kan man se tydliga förbättringar i kvalitetsarbetet.

Förvaltningen deltar i arbetet med Bästa barnkommun som genomsyrar allt arbete i Nämndens verksamhetsområde. En nystart har skett i det förvaltningsövergripande arbetet. Inventering av gemensamma projekt har skett och målet är Fullföljda studier för alla våra ungdomar.

Antalet förstahandssökande till Marks Gymnasieskola och andelen elever i Mark som väljer Marks gymnasieskola har ökat.

Lokaler och förstudier

Björketorp:

Fuktskador påträffades i förskolans lokaler i samband med den årliga miljöinspektionen tidigare i år. Delar av förskoleverksamheten har flyttats tillfälligt till gymnastiksalen under tiden för renovering av lokalerna. Verksamheten beräknar kunna återvända till sina ordinarie lokaler efter sommaren.

Projektering av ny-, om- och tillbyggnation av skola och förskola beräknas starta under hösten.

Kinna:

Förstudie av tillbyggnation av Snickaregårdens förskola är klar och beslutad i teknik- och servicenämnden och delgetts barn- och utbildningsnämnden som information.

Stommenskolans beställda paviljong visade sig bli betydligt mycket dyrare än beräknat varför en utredning startades för att utreda möjligheter att lösa trångboddheten på annat sätt. De fackliga organisationerna som hade sina kontor i Stommen skolan har fått andra lokaler och anpassad grundskola kan få ytterligare ett klassrum och förråd som var ett akut behov.

Lyckegårdens förskola lämnades i juni och verksamheten flyttas till Strömbackens förskola.

Skene:

Byggnationen av ny högstadieskola löper på enligt plan. Beställning av förstudie för etapp 2 (ombyggnad av Ångskolan) tas i barn- och utbildningsnämnden i september.

Även byggnation av ny förskola som ska ersätta Solgårdens förskola har kommit igång.

Sätla:

Projektering av ny förskola beräknas starta under hösten.

Ubbhult:

Projektering av ny skola och förskola beräknas starta under hösten.

Möbelreturverksamheten har startats upp i en mindre skala. Verksamheten har börjat inventera möbellager runt om i kommunen. En webbplats för att visa tillgängliga möbler är på gång. Det kommer att finnas cirka 10 platser för arbetsträning och för personer som är berättigade till arbetsmarknadspolitiska anställningar. En arbetsledare kommer att anställas.

Verksamheten vid Riksidrottsgymnasiet Basket Mark (RIG Basket Mark) har påbörjat anpassningen av

verksamheten till att inga nya elever antas inför läsåret 23/24. Avvecklingen sker utifrån beslut av Svenska Basketbollförbundet (SBBF) att flytta verksamheten till Norrköpings kommun. Utifrån detta har också en avveckling av elevboendet påbörjats.

3 Verksamhet

3.1 Uppföljning av grunduppdrag

Huvudverksamhet / Uppdraget uppfyllt	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad	Inte alls
Förskola		X			
Grundskola, grundsärskola och fritidshem				X	
Gymnasieskola/gymnasiesärskola			X		
Vuxenutbildning		X			
Arbetsmarknadsenhet		X			

Nämnden gör bedömningen att förskola, vuxenutbildning och arbetsmarknadsenhet i hög grad uppfyller grunduppdraget. Gymnasiesärskola/gymnasieskola bedöms uppfylla delvis. Vidare gör nämnden bedömningen att grundskola, grundsärskola och fritidshem uppfyller grunduppdraget i låg grad. Jämfört med förra året ligger förskola kvar på samma nivå. Grundskola har sänkts ett steg och även gymnasiesärskola. Vuxenutbildningen ligger kvar på i hög grad och även Arbetsmarknadsenhet.

Nämnden bedömer att strukturella förutsättningar för en högre måluppfyllelse finns. Fokus måste ligga på arbetsformer och överlämningar mellan stadier så att en högre måluppfyllelse gynnas. Rektors ansvar, rektorsteam samt förstelärarnas måste stärka den pedagogiska ledningen. Den nya organisationen stärker rektorerna och skapar resurser för tätare samarbete med kvalitetsfrågorna. Även det arbete som görs med Skolverket i Samverkan för bästa skola är viktigt för att ge rektorer och lärare verktyg i förbättringsarbetet.

FÖRSKOLA

Barn- och utbildningsnämnden ska

- tillgodose föräldrars behov av omsorg för barn i ålder 1–5 år.
- ge barnen en god pedagogisk verksamhet, som stimulerar barnens utveckling och lärande, i enlighet med skollag och förskolans läroplan.

Följetal	Godkänd nivå	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning
Heltidstjänster med förskollärläggning i förskola, andel %	41,0	48	52	52	51	
Förskollärläggning, antal barn per lärare med förskollärläggning, kommunal regi, antal	12,0	9,4	9,5	9,5	9,1	
Heltidstjänster i förskola med gymnasial utbildning för arbete med barn, kommunal regi, andel %	18,0	14	13	12	11	
Personalitet, inskrivna barn/årsarbetare, kommunal regi, antal	5,1	4,5	4,9	5,0	4,7	

Bedömning av grunduppdraget

Bedömningen är densamma som i aprilrapporten och baseras på följetalens utfall som redovisades i aprilrapporten.

GRUNDSKOLA, GRUNDSÄRSKOLA OCH FRITIDSHEM

Barn- och utbildningsnämnden ska

- bedriva förskoleklass, fritidshem, grund- och grundsärskola för barn i ålder 6–16 år, i enlighet med skollag och läroplan.
- bedriva skolan så att den ger eleverna kunskaper och färdigheter, samt främjar deras utveckling till ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar.
- bedriva fritidshem, som tillgodoser barnens behov av meningsfull fritid och ge stöd i deras utveckling.

Följetal	Godkänd nivå	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning
Elever i åk 5: Hur tycker du att eleverna bemöter varandra i skolan? Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra"	83,0	-	-	-	66,9	
Elever i åk 5: Hur tycker du att eleverna bemöter vuxna i skolan? Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra"	82,0	-	-	-	71,9	
Elever i åk 5: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna? Andel (%) som svarat "Alltid" eller "Ofta"	39,0	-	-	-	29,6	
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel (%) som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del"	84,0	-	-	-	74,0	
Elever i åk 6 som uppnått A-E i alla ämnen, andel (%)	72,4	71,0	69,3	60,0	69,3	

Elever i åk 8: Hur tycker du att eleverna bemöter varandra i skolan? Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra"	78,0	-	-	-	74	■
Elever i åk 8: Hur tycker du att eleverna bemöter vuxna i skolan? Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra"	75,0	-	-	-	72,9	■
Elever i åk 8: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna? Andel (%) som svarat "Alltid" eller "Ofta"	41,0	-	-	-	29	■
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel (%) som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del"	79,0	-	-	-	77,1	■
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel %	74,5	70,1	74,9	70,8	66,4	■
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel %	85,3	78,9	84,0	81,2	81,3	■
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9	71,0	66,6	70,4	69,7	69,7	■
Följetal Grundskolor						
Lärare med specialpedagogisk högskoleexamen, grundskolor, andel %	27,0	3,1	.	14,5	19,9	■
Samtliga lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (heltidstjänster), grundskolor, andel %	13,8	15,6	18,9	1,6	0	■
Följetal Fritidshem						
Andel lärare i fritidshem som har en lärarlegitimation med behörighet för fritidshem, andel %	44,2	16,7	37,0	32,2	32,7	■
Inskrivna barn/årsarbetare i fritidshem, kommunal regi, antal	20,6	21,7	22,7	19,6	21,1	■

Bedömning av grunduppdraget

Bedömningen är densamma som i aprilrapporten och baseras på följetalens utfall.

Grundskolans utmaningar när det kommer fortsatt vara betydande för ett antal elevkullar framöver men utmaningarna ser olika ut och varierar mellan enheterna.

Följande beslut har tagits sedan aprilrapporten för att höja målpuffyllelsen:

Barn- och elevhälsoplan

Nämnden har antagit en barn- och elevhälsoplan. Barn- och elevhälsoplanen innebär en tydlig ambitionshöjning och förutsätter ett långsiktigt förbättringsarbete. Den tydliggör i vilken riktning barn- och elevhälsoarbetet på enheterna förväntas ske. Syftet är att via ett mer ändamålsenligt samarbete mellan (samlad) elevhälsa och pedagoger skapa bättre förutsättningar för lärare och elever. Utmaningen som planen svarar an på handlar om hur respektive enhet ska få till det dagliga, främjande och förebyggande samarbetet (ledning och stimulans).

Elever i åk 5: Hur tycker du att eleverna bemöter varandra i skolan?

Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 66,9% vilket är under godkänd nivå och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 82,2% samt liknande kommuner, grundskola 83,5%

Elever i åk 5: Hur tycker du att eleverna bemöter vuxna i skolan

Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 71,9% vilket är under godkänd nivå och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 80,4% samt liknande kommuner, grundskola 83,7%

Elever i åk 5: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna?

Andel (%) som svarat "Alltid" eller "Ofta" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 29,6% vilket är under godkänd nivå och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 37,1% samt liknande kommuner, grundskola 37,8%

Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan?

Andel (%) som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 74% vilket är under godkänd nivå och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 83,3% samt liknande kommuner, grundskola 84,4%

Elever i åk 6 som uppnått A-E i alla ämnen, andel (%)

Prognos att elevkullen inte skulle nå godkänd nivå gavs i aprilrapport. Vid läsårets slut visar preliminära data att 69,3% av eleverna i åk 6 uppnått A-E i alla ämnen, vilket innebär en progression på 1,3 procentenheters ökning från höstterminens andel på 68%..

Läsårets utfall är en ökning mot föregående läsår men under lägsta godkända nivå i grunduppdraget. Denna elevkull gjorde inget nationella ämnesprov i årskurs 3 (2020) på grund av pandemin.

Andel flickor som uppnådde lägst E i alla ämnen blev 67,1% och är därmed lägre än pojkarnas andel 71,4% i denna elevkull. **Det är ett resultat som skiljer sig.**

Elever i åk 8: Hur tycker du att eleverna bemöter varandra i skolan?

Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 74% vilket är under godkänd nivå och gul i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 76,9% samt liknande kommuner, grundskola 77,3%

Elever i åk 8: Hur tycker du att eleverna bemöter vuxna i skolan

Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 72,9% vilket är under godkänd nivå och blev gul i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 74,5% samt liknande kommuner, grundskola 77%

Elever i åk 8: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna?

Andel (%) som svarat "Alltid" eller "Ofta" i Skolinspektionens skolenkät VT23 är dubbelprickad i Kolada vilket innebär sekretess på grund. I huvudmannens underlag framgår att andel var 29% vilket är under godkänd nivå. Det kan jämföras med alla deltagande 40,5% samt liknande kommuner, grundskola 39,6%

Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan?

Andel (%) som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 77,1% vilket är under godkänd nivå och gul i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 77,7% samt liknande kommuner, grundskola 80,8%

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel %

Prognos att elevkullen inte skulle nå godkänd nivå gavs i aprilrapport. Vid läsårets slut visar preliminära data att 66,4% av eleverna i åk 9 uppnått A-E i alla ämnen. Läsårets preliminära utfall är därmed det lägsta utfallet sedan 1998.

Elevkullens progression på 7,8 procentenheters ökning från höstterminens andel på 58,6% är en lägre progression än snitt för tidigare år.

Andel flickor som uppnådde lägst E i alla ämnen blev 71,2% och pojkarnas andel 61,8% vilket är en skillnad på 9,4 procentenheter. Skillnaden mellan pojkar och flickor har fortsatt öka i åk 9 gällande uppnådda kunskapskrav i alla ämnen. Föregående läsår var det 8,7 procentenheters skillnad och dessförinnan 1,2 procentenheter.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel %

Prognos att elevkullen inte skulle nå godkänd nivå gavs i aprilrapport. Vid läsårets slut visar preliminära data att 81,3% av eleverna i åk 9 uppnådde behörighet till lägst yrkesprogram, vilket innebär en progression på 4,9 procentenheters ökning från höstterminens andel på 76,4% men fortsatt under godkänd nivå.

Andel flickor som uppnådde behörighet blev 85,8% och pojkarnas andel 76,8% vilket är en skillnad på 9 procentenheter.

Antal obehöriga elever till lägst yrkesprogram var vid terminsslut HT22 102 elever och vid slutbetyg i juni var det 81 elever. Vilket är det högsta antalet obehöriga elever sen våren 2017.

GYMNASIESKOLA OCH GYMNASIESÅRSKOLA

Barn- och utbildningsnämnden ska

- erbjuda ungdomar gymnasial utbildning, som förbereder för övergång till arbetsliv eller vidare studier, i enlighet med skollag och läroplan.
- arbeta för att stärka de ungas intresse för och möjlighet att genomföra en gymnasial utbildning.

Följetal	Godkänd nivå	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning
Gymnasiefrekvens (%) hemkommun	93,2	94,2	95,3	95,1	94,1	
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	68,8	72,3	61,3	70,1	66,6	
Lärare (årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, andel %	83,5	71,6	73,3	73,2	82,3	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, högskoleförberedande program, andel %	81,5	87,8	73,4	82,8		
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, yrkesprogram, andel %	52,0	72,6	70,1	69,4	62,9	

Gymnasieelever i år 2: Hur tycker du att eleverna bemöter varandra i skolan? Andel (%) som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra"	89,0	-	-	-	90,7	
Gymnasieelever i år 2: Hur tycker du att eleverna bemöter vuxna i skolan? Andel (%) som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra"	89,0	-	-	-	91,6	
Gymnasieelever i år 2: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna? Andel (%) som har svarat "Alltid" eller "Ofta"	60,0	-	-	-	46,5	
Gymnasieelever i år 2: Känner du dig trygg i skolan? Andel (%) som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del"	88,0	-	-	-	91,2	
Följetal Gymnasiesärskola						
Lärare med specialpedagogisk högskoleexamen, gymnasiesärskola, lägeskommun, andel %	26,3	10,5	10,5	11,9	11,6	
Samtliga lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (heltidstjänster), lägeskommun, andel (%)	19,0	53,8	57,9	51,5	37,7	

Bedömning av grunduppdraget

Bedömningen är densamma som i aprilrapporten och baseras på följetalens utfall.

Nedan redovisas följetal som uppdaterats sedan aprilrapporten.

Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)

Preliminära siffror hämtade ur barn och utbildningsförvaltningens system Qlick redovisar alla elever som når en gymnasieexamen oavsett hur lång tid de behövt för att slutföra sin gymnasieutbildning. Definitivt resultat för gymnasieelever med examen inom tre år redovisas i årsrapporten, då utfall inkommit i nationella databaser.

Totalt avslutade 291 elever sin gymnasieutbildning våren 2023 varav 229 slutförde med gymnasieexamen oavsett hur lång tid det tagit. Det innebär att andel med gymnasieexamen av samtliga avgångselever på Marks Gymnasieskola, sjönk från föregående läsår 81,4% till 78,6%.

Vid jämförelse med tidigare år brukar andel gymnasieelever med examen inom tre år ligga 12-15 procentenheter under den totala andelen och ger en en prognostiserad andel på 63,6-66,6%. Vilket skulle innebära under lägsta godkända nivå.

Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, högskoleförberedande program, andel %

Redovisas i årsrapport

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, yrkesprogram, andel %

Andel ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter fullföljt yrkesprogram på Marks Gymnasieskola sjönk från 69,4% till 62,9% och blev gul istället för tidigare grön i Kolada. Utfallet är fortsatt över nämndens godkänd nivå men progressionen för följetalet är nedåtgående för fjärde året i rad. Följetalet ingår i Agenda 2030, Mål 4 God utbildning för alla.

Gymnasieelever i åk 2: Hur tycker du att eleverna bemöter varandra i skolan?

Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 90,7% vilket är över godkänd nivå och gul i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 88,3% samt liknande kommuner, grundskola 86,9%.

Gymnasieelever i åk 2: Hur tycker du att eleverna bemöter vuxna i skolan

Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 91,6% vilket är över godkänd nivå och gul i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 88,1% samt liknande kommuner, grundskola 86,9%.

Gymnasieelever i åk 2: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna?

Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 46,5% vilket är under godkänd nivå och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 59,8% samt liknande kommuner, grundskola 53,9%.

Gymnasieelever i åk 2: Känner du dig trygg i skolan?

Andel (%) som svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 92% vilket är över godkänd nivå och grön i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 87,7% samt liknande kommuner, grundskola 87,0%.

VUXENUTBILDNING

Barn- och utbildningsnämnden ska

- bedriva utbildning som ger vuxna kommuninvånare möjligheter att utveckla sina kunskaper och sin

kompetens, enligt skollag och läroplan.

bedriva utbildningen utifrån den enskildes behov och förutsättningar samt samhällets efterfrågan på kompetens.

- prioritera de som fått minst utbildning.

Utbildningen ska syfta till att stärka den enskildes ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja personliga utveckling.

Följetal vuxenutbildning och SFI	Godkänd nivå	Utfall 2020 (kalenderår 2019)	Utfall 2021 (kalenderår 2020)	Utfall 2022 (Kalenderår 2021)	Utfall 2023 (Kalenderår 2022)	Bedömning
Kursdeltagare i komvux på grundläggande nivå som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel % av de som påbörjat kurs	52,0	-	39	42	69	
Kursdeltagare i komvux på gymnasial nivå som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel % av de som påbörjat kurs	58,0	-	59	56	61	
Kursdeltagare inom SFI som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel % av de som påbörjat kurs	32,0	-	..	28	27	
Lärare (heltidstjänster) i komvux på grundläggande nivå med lärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)	77,7	68,5	94,2	94,7	92,7	
Lärare (heltidstjänster) i komvux på gymnasial nivå med lärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)	75,0	91,0	93,8	93,8	93,8	
Lärare i SFI med lärarlegitimation, lägeskommun, andel (%)	52,5	42,3	50,5	40,0	53,7	
Lärare (heltidstjänster) inom sårvux med lärarlegitimation, lägeskommun, andel (%)	34,7	100	100	100	100	

Bedömning av grunduppdraget

Grunduppdraget är hög grad uppfyllt för två av tre utbildningsområden samt vad gäller tillgång till lärarkompetens..

Kursdeltagare i komvux på grundläggande nivå som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel % av de som påbörjat kurs

Kolada har valt att sluta följa upp utifrån ovan formulering, därav finns inget utfall. Uppdatering behöver ske i kommande nämndplan.

Ny formulering i Kolada är "Kursdeltagare i komvux på grundläggande nivå som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat kurs (%)" utfall för kalenderår 2022 ökade från 50% till 60% och går från röd till gul i Kolada. Utfallet kan jämföras med rikssnitt 54% och liknande kommuner, övergripande 65%.

Kursdeltagare i komvux på gymnasial nivå som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel % av de som påbörjat kurs

Kolada har valt att sluta följa upp utifrån ovan formulering, därav finns inget utfall. Uppdatering behöver ske i kommande nämndplan.

Ny formulering i Kolada är "Kursdeltagare i komvux på gymnasial nivå som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel av de som avslutat kurs (%)" utfall för kalenderår 2022 sjönk från 75% till 74%. Utfallet kan jämföras med rikssnitt 67% och liknande kommuner 65%.

Kursdeltagare inom SFI som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel % av de som påbörjat kurs

Kolada har valt att sluta följa upp utifrån ovan formulering, därav finns inget utfall. Uppdatering behöver ske i kommande nämndplan.

Ny formulering i Kolada är "Kursdeltagare inom SFI som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel av de som avslutat kurs (%)" utfall för kalenderår 2022 sjönk från 38% till 36%. Utfallet kan jämföras med rikssnitt 42% och liknande kommuner 40%.

Utfallet för SFI pekar på en fortsatt utmaning att göra undervisningen inom SFI tillgänglig för alla aktuella elever.

Lärare (heltidstjänster) i komvux på grundläggande nivå med lärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)

Andel lärare (heltidstjänster) i komvux på grundläggande nivå med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne sjönk från 94,7% till 92,7%. Det kan jämföras med rikssnitt på 79,2% och liknande kommuner, övergripande 83,2%. För kalenderår 2022 innebar det 13,5 procentenheter högre än rikssnitt och

över godkänd nivå i grunduppdrag.

Lärare (heltidstjänster) i komvux på gymnasial nivå med lärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)

Andel lärare på Gymnasial vuxenutbildning med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne låg kvar på 93,8% för tredje året i rad vilket kan jämföras med rikssnitt på 75,4% samt liknande kommuner, övergripande 57,8%. För kalenderår 2021 innebar det 18,4 procentenheter högre än rikssnitt och över godkänd nivå i grunduppdrag.

Lärare i SFI med lärarlegitimation, andel (%)

Andel Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne steg från 40% till 53,7% vilket kan jämföras med rikssnitt 55% och liknande kommuner, övergripande 57,1%. För kalenderår 2021 innebar det 1,3 procentenheter lägre än rikssnitt och över godkänd nivå i grunduppdrag.

Lärare (heltidstjänster) inom särsvux med lärarlegitimation, lägeskommun, andel (%)

Andel Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne låg kvar på 100%. Rikssnitt var 34,2% och liknande kommuner, övergripande 20%. Under läsåret var det en heltidsanställd och 3 elever i kommunens verksamhet.

Sammantaget pekar utfallet för tillgången på behörig lärare på stora möjligheter att utveckla en tillgänglig undervisning för alla elever. Det kollegiala samarbete som inletts kommer att fortsätta utveckla undervisningen för all undervisning.

ARBETSMARKNADSENHET

Barn- och utbildningsnämnden ska

- hantera arbetsmarknadsfrågor och arbetsmarknadspolitiska insatser
- bedriva insatser för nyanlända
- inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret följa upp unga under 20 år som inte går i gymnasieskola
- hantera feriearbeten

Följetal arbetsmarknadsenhet	Godkänd nivå	Utfall 2020 (Kalenderår 2019)	Utfall 2021 (Kalenderår 2020)	Utfall 2022 (Kalenderår 2021)	Utfall 2023 (Kalenderår 2022)	Bedömning
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som A. Börjat arbeta, andel (%)	30,0	22	26	21	22	■
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som B. Börjat studera, andel (%)	11,0	2	5	6	12	●
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, som C. Överförts till annan myndighet, andel (%)	15,0	18	21	16	16	●
Arbetslöshet 16-24 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen	5,1	3,4	4,5	3,8	2,5	●
Arbetslöshet 18-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen	6,7	3,9	4,9	4,5	3,4	●
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	30,0	27	18	24	15	■

Bedömning av grunduppdraget

Bedömningen är densamma som i aprilrapporten och baseras på följetalens utfall.

Nedan redovisas utfall på följetal som inkommit i nationella databaser efter aprilrapporten.

Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)

Andel nyanlända i arbetsför ålder (20-64år) som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar) sjönk från 24% till 15% och når inte godkänd nivå för indikatorn. Kommunens andel kan jämföras med rikssnitt 35% och liknande kommuner, övergripande 28%.

3.2 Återrapportering av uppdrag från kommunfullmäktige

Uppdrag	Startdatum	Status	Kommentar
Arbeta fram en integrationsstrategi för senare beslut i kommunfullmäktige	2021-11-18	 Pågående	

Integrationsstrategin arbetas fram under hösten 2023 och förväntas beslutas i december 2023.

4 Måluppföljning

Kommunens verksamhet ska planeras med vision och mål för Marks kommun som utgångspunkt. I detta avsnitt följs mål och indikatorer upp.

Symbolförklaring	
	Mål för indikator: uppnått
	Mål för indikator: delvis uppnått
	Mål för indikator: inte uppnått
	Kan inte bedömas

4.1 Visionen om Mark

En nära kommun med människan i fokus. Nära till natur, vår omvärld, varandra och framtiden.

På våra förskolor arbetar vi för att vara jordnära. På exempelvis Karstorps Naturförskola som ligger på landsbygden i Öxnevilla med skog, ängar och åkrar som närmsta grannar är naturen ständigt närvarande. Naturen är en högt prioriterad del av utbildningen. Naturvetenskap och hållbar utveckling är två viktiga delar i läroplanen som ständigt arbetas med. Genom närhet till naturen förläggs stor del av utbildningen i närmiljön som är skog, ängar och den fantastiska utegården. Barnen utforskar sin närmiljö och nyfikenhet väcks kring bland annat vatten, småkryp, djur och växter. Naturmaterial används till skapande både ute och i ateljén. Tillsammans odlar och komposterar barnen för att lära sig om kretsloppet och för att kunna använda närodlat i tillagningssköket.

Bjälbo förskola har fått Skolverkets utmärkelse - Skola för hållbar utveckling. Den är tilldelad förskolan för arbetet med hållbar utveckling. Grön flagg är ett gemensamt projekt för hela förskolan och förskolan är certifierade i det. Grön flagg är ett grundläggande program från Håll Sverige rent som uppmuntrar både barn och pedagoger att engagera sig i sin framtid och i ett hållbart samhälle. Det är viktigt att i förskolan arbeta med naturvetenskap och hållbarhet för att ge barnen de värderingar och en livsstil som värnar om vår natur och den jord vi lever på. Barnen vill vara en del av sin omgivning och möter världen med ett öppet sinne. Har man det som utgångspunkt så blir naturvetenskapen ett självklart innehåll i undervisningen på förskolan. I människans natur så är det nyfikenhet, intresse och viljan att begripa som är drivkraften och att man vårdar det man tycker om.

På arbetsmarknadsenheten sker underhåll av olika vandringsleder i kommunen samt skötselåtgärder på sju olika naturreservat enligt speciella skötselplaner. Naturreservaten är väldigt vackra att vandra i men det främsta skälet är att bevara den biologiska mångfalden. Ett sätt att bevara den biologiska mångfalden är bygget av mulmholkar. Mulmholkar ser ut som jättestora fågelholkar men är byggda på ett mycket speciellt sätt och som ska ersätta gamla ekar som det är för få av. Detta för att olika arter ska överleva ute i vår natur.

Arbetsmarknadsenheten vårdar och underhåller fyra historiska naturplatser, så kallad fornvård, där Länsstyrelsen följer upp arbetet. Det finns även uppdrag från Samhällsbyggnadsförvaltningen att bekämpa olika invasiva arter runt om i kommunen. Arbetsmarknadsenheten sköter också om ett kulturresevat med historia från stenåldern och framåt.

4.2 Handlingsplan Förenkla helt enkelt

Förra året deltog Marks kommun i SKR:s utbildning Förenkla – helt enkelt, som syftar till att utveckla kommunens kontakter med näringslivet. Arbetet med utbildningen fortsätter även i år och är en viktig beståndsdel i det kommungemensamma målet Bästa företagskommun. Som en del i utbildningen har kommunen tagit fram en handlingsplan med nedanstående tre huvudspår:

- **Öppenhet och dialog mellan politiker, tjänstepersoner och företag**
Ett bra företagsklimat bygger på en öppen dialog och förståelse mellan politiker, tjänstepersoner och företagen.
- **Kommunikation och service**
Företagare/medborgare ska få ett bra bemötande och tydlig information från kommunen oavsett vilken väg man väljer att kontakta kommunen
- **Förenkla så långt det är möjligt**
Vi underlättar för företagen genom att vara tydliga och hjälpsamma. Vår inställning är att förenkla företagens kontakter och ärenden med kommunen så långt som det är möjligt.

I den av SKR anordnade utbildningen deltog från barn- och utbildningsförvaltningen dåvarande

förvaltningschef samt dåvarande verksamhetschef för arbetsmarknadsenheten. Arbetet med att konkretisera handlingsplanens tre huvudspår för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde har på grund av chefsbyten och tillfälliga chefsuppdrag pausats.

4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential

Kommungemensamma mål: Kommungemensamt mål Bästa barnkommun

Nämndens mål: En likvärdig skola som präglas av motivation för lärande

Nämndens bedömning är att progressionsmålet delvis uppfylls.

Bedömningen grundar sig på nedan tjugotre indikatorer som alla har ett progressionsmål att nå, vilket innebär att årets utfall ska vara högre eller lägre än föregående läsår. Utfall för läsåret innebär att 13 indikatorer hade ett negativt utfall mot förväntad riktning (röda) och 9 hade en positiv riktning (gröna).

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023	
Barn 1-5 år inskrivna i förskolan, samtlig regi, andel %	84,9	84,6	89,2	≥ 84,6	
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, andel %	57,7	67,7	49,3	≥ 67,7	
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, andel %	68,8	64,3	61,7	≥ 64,3	
Elever i åk 6, betygspoäng i engelska, genomsnitt	13,2	13	14,2	≥ 13	
Elever i åk 6, betygspoäng i matematik, genomsnitt	11,4	10,5	11,4	≥ 10,5	
Elever i åk 6, betygspoäng i svenska, genomsnitt	11,6	11,2	12,3	≥ 11,2	
Elever i åk. 9, meritvärde, genomsnitt, 17 ämnen	220,1	218	220,6	≥ 218	
Andel elever F-9 med 20% frånvaro eller mer, andel %	12,1	19,4	13,3	≤19,4	
Andel elever med åtgärdsprogram åk 1-9, andel %	≤8,2	≤6,1	≤6,6	≤6,1	
Elever som avslutat årskurs 9 på våren och som ej återfanns i gymnasieskolan på hösten, hemkommun, andel %	≤1,2	≤1,5	≤1,8	≤1,5	
Rapporterade ungdomar i kommunens aktivitetsansvar, andel %	9,8	11,1	11,2	≤11,1	
Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, andel %	25	34	29	≥ 34	
Andel elever, gymnasieskola inklusive IM med 20% frånvaro eller mer, andel %		26,9	20,4	≤26,9	
Elever i åk 5: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", %			31,7	≥ 41	
Elever i åk 8: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", %			18,4	≥ 23	
Gymnasieelever i åk 2: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", %			24,2	≥ 36	
Elever i åk 5: Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna? Andel som svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket", %			51,5	≥ 60	
Elever i åk 8: Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna? Andel som svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket", %			30,4	≥ 38	
Gymnasieelever i år 2: Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna? Andel som har svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket", %			52,6	≥ 55	
Gymnasieelever i kommunens egna skolor, andel %	64,8	64	64,8	≥ 64	
Folkbokförda ungdomar i Mark, sökande till Marks Gymnasieskola i första hand, andel %	55,7	61	65,3	≥ 61	
Folkbokförda ungdomar i Mark, sökande till Marks Gymnasieskola i första hand och antagna på sitt förstahandsval, andel %	76,4	78,6	65,7	≥ 78,6	
Byte föregående år från nationellt program till annat nationellt program av folkbokförda i kommunen, andel %	9	3	8	≤3	

Barn 1-5 år inskrivna i förskolan, samtlig regi, andel %

Andel barn 1-5 år som var inskrivna i förskola, samtlig regi vid mätdatum ökade från 84,6% till 89,2%. Det är en ökning med 4,6 procentenheter på ett år och påverkar behovet av förskoleplatser i hög grad.

Utifrån den nya lagändringen som började gälla 1 juli, så har en rutin och arbetsgång för uppsökande verksamhet och erbjudande av förskoleplats till vissa grupper av barn utarbetats och tillämpats.

Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, andel %

Andel av elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov i Matematik sjönk från 68% till 49,3% och därmed en negativ prognos. Av flickor klarade 65,4% och pojkar 69,7% godkänd nivå.

Denna elevkull genomförde den obligatoriska kartläggning i förskoleklass Hitta Matematiken hösten 2019. Där var 61% gröna och 8% blå, vilket är de två högsta nivåerna. Syftet med åtgärdsgarantin är att elever i behov av stöd tidigt ska få stöd utformade utifrån sina behov. 31% av eleverna i F-klass bedömdes riskera att inte uppnå målen i årskurs 3. Nationella prov-resultaten i åk 3 för samma årskull visade att drygt 50% av eleverna inte uppnådde förväntad nivå. En slutsats är att det finns behov av att se över hur detta samband arbetas med inom ramen av skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, andel %

Andelen elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov i Svenska sjönk från 64% till 61,7% och därmed en negativ prognos. Av flickorna klarade 70,3% och pojkar 52,8% godkänd nivå.

Denna elevkull genomförde den obligatoriska kartläggningen i förskoleklass Hitta Språket hösten 2019. Där var 49% gröna och 15% blå, vilket är de två högsta nivåerna. Syftet med åtgärdsgarantin är att elever i behov av stöd tidigt ska få stöd utformade utifrån sina behov. 35% av eleverna i F-klass bedömdes ha särskild bedömning, det vill säga bedömdes riskera att inte uppnå förväntad nivå i åk 3. Med tanke på det negativa resultatet finns behov av att se över hur detta samband arbetas med inom ramen av skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Elever i åk 6, betygspoäng i engelska, genomsnitt

Elevers genomsnittliga betygspoäng i engelska steg från 13 till 14,2 och därmed en positiv prognos. Flickor hade i snitt 14,01 och pojkar 14,31.

Elever i åk 6, betygspoäng i matematik, genomsnitt

Elevers genomsnittliga betygspoäng i engelska steg från 10,5 till 11,4 och hade därmed en positiv prognos. Flickor hade i snitt 10,97 och pojkar 11,8.

Elever i åk 6, betygspoäng i svenska, genomsnitt

Elevers genomsnittliga betygspoäng i engelska steg från 11,2 till 12,3 och hade därmed en positiv prognos. Flickor hade i snitt 12,93 och pojkar 11,61.

Elever i åk. 9, meritvärde, genomsnitt ,17 ämnen

Genomsnittligt meritvärde steg från 218 till 220,6 och hade därmed en positiv prognos. Flickor hade i snitt 235,7 och pojkar 206,2.

Andel elever F-9 med 20% frånvaro eller mer, andel %

Samtliga elevers frånvaro följs upp på huvudmannanivå i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete vid fyra tillfällen under läsåret. På varje enhet har skolkuratoren ett särskilt uppdrag att tillsammans med lärarna främja skolnärvaro i enlighet med den kommungemensamma arbetsrutinen. En del skolor har utvecklat samarbetet till att även omfatta insatser från andra professioner exempelvis socialpedagog. En annan främjande insats är mer behovsanpassade (tillgängliga) lärmiljöer. Positivt samband finns att utläsa mellan fungerande flexgrupper och ökad skolnärvaro.

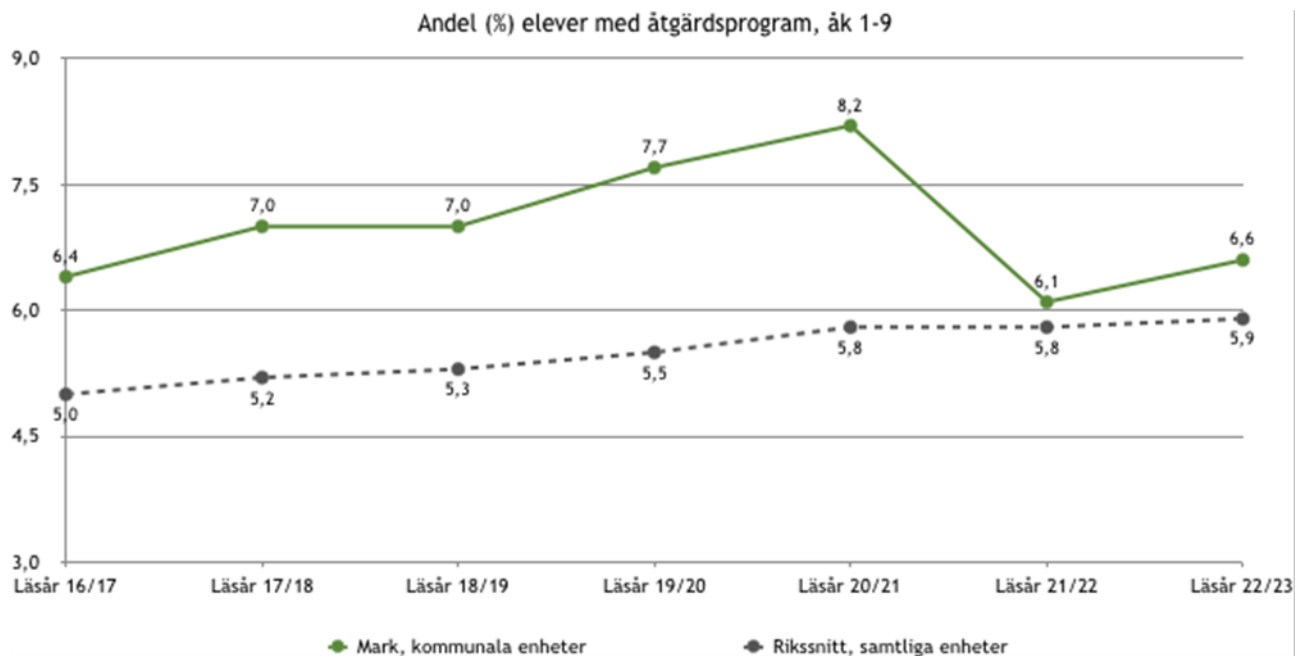
Vid fjärde mättillfället, som omfattar hela läsåret, konstateras att 13,3% av samtliga elever haft en frånvaro mer än 20% vilket motsvarar 541 elever. Det är en minskning med 6,1 procentenheter från föregående läsårs andel 19,4% och 787 elever.

Andel elever med mer än 50 procent frånvaro ligger kvar på 2% vilket är samma nivå som förra läsåret och motsvaras detta läsåret av 83 elever.

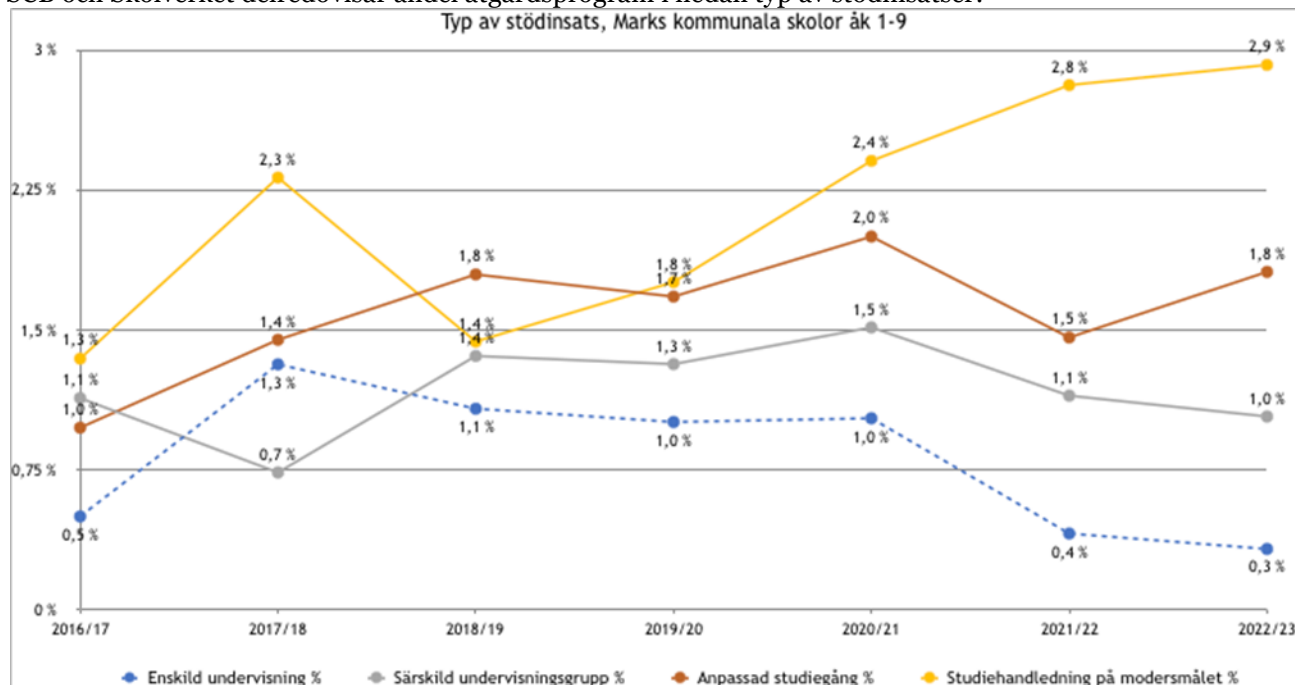
Andel elever med åtgärdsprogram åk 1-9, andel %

Särskilt stöd för en elev beslutas av rektorn i ett åtgärdsprogram. Särskilt stöd är insatser som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. Andel elever (%) med åtgärdsprogram i kommunens grundskolors årskurs 1–9 ökade från 6,1% till 6,6% vilket innebär en negativ prognos.

Läsårets andel motsvarar 243 elever vilket är 20 fler elever än förra läsåret. I jämförelse med rikssnitt 5,9 ligger andelen i Marks kommunala skolor fortfarande högre.

SCB och Skolverket delredovisar andel åtgärdsprogram i nedan typ av stödinsatser:

Enskild undervisning

Andel elever fortsatte minska och sjönk från 0,4% till 0,3%, vilket kan jämföras med rikssnitt på 0,8%. Andelen 0,3% motsvarar 12 elever.

Placering i särskild undervisningsgrupp

Andel elever fortsatte minska och sjönk från 1,1% till 1%, vilket kan jämföras med rikssnitt på 1,3%. Andelen 1% motsvarar 38 elever.

Anpassad studiegång

Ett beslut om anpassad studiegång innebär avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. En förutsättning för att rektorn ska få besluta om anpassad studiegång för en elev är att annat särskilt stöd inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Andelen elever ökade och steg från 1,5% till 1,8%, vilket kan jämföras med rikssnitt på 1,3%. Andelen 1,8 % motsvarar 67 elever.

Studiehandledning på modersmålet

Detta stöd kan ges både i form av särskilt stöd och som extra anpassning inom den ordinarie undervisningen. Andel elever som hade studiehandledning på modersmålet steg från 2,8% till 2,9%, vilket kan jämföras med rikssnitt på 2,8%.

Under de senaste åren har andel elever som haft ett åtgärdsprogram med ej specificerade stödinsatser legat runt 1,3%. Detta läsår var det 0,5%.

Elever som avslutat årskurs 9 på våren och som ej återfanns i gymnasieskolan på hösten, hemkommun, andel %

Andel elever som ej påbörjar gymnasieutbildning steg med 0,3 procentenheter från 1,5% till 1,8% vilket är en negativ prognos.

Rapporterade ungdomar i kommunens aktivitetsansvar, andel %

Andel ungdomar i Marks kommun som var rapporterade i kommunens aktivitetsansvar (KAA) andra halvåret 2022 ökade från 9,5% till 9,8% vilket motsvarar 181 ungdomar. Det kan jämföras med 174 ungdomar vid samma mätperiod året innan. Jämfört med rikssnitt på 9,4% innebar kommunens andel 0,4 procentenheter över rikssnitt.

Prognos för andra halvåret 2022 och första halvåret 2023 förväntas bli i nivå med föregående år eller något över 11,2-11,5% vilket innebär en negativ progression.

Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, andel %

Andel elever som varit inskrivna på introduktionsprogram (IM) och övergått till nationellt program minskade från 34% till 29% vilket innebär en negativ trend. Andelen var dock tre procentenheter över rikssnitt på 26%.

Andel elever, gymnasieskola inklusive IM med 20% frånvaro eller mer, andel %

Andel elever på Marks Gymnasieskola med frånvaro mer än 20% sjönk från 26,9% till 20,4% vilket inkluderar eleverna på IM. En minskning med 6,5 procentenheter.

Andel elever med frånvaro mer än 20%, utan IM medräknat, var 18% vilket kan jämföras med 21,6% föregående läsår. En minskning med 3,6 procentenheter och lägre än minskningen som inkluderar IM.

I årskurs 1 hade 18,7% över 20% frånvaro under läsåret, i åk 2 12,4% samt i åk 3 22,6%

Elever i åk 5: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", %

Andel (%) som svarat "Alltid" eller "Ofta" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 31,7% vilket är under mål och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 39,5% samt liknande kommuner, grundskola 40,1%

Elever i åk 8: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", %

Andel (%) som svarat "Alltid" eller "Ofta" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 18,4% vilket är under mål och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 22,2% samt liknande kommuner, grundskola 17,9%

Gymnasieelever i åk 2: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", %

Andel (%) som svarat "Alltid" eller "Ofta" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 24,2% vilket är under mål och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 34,8% samt liknande kommuner, grundskola 33,4%

Elever i åk 5: Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna? Andel som svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket", %

Andel (%) som svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 51,5% vilket är under mål och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 58,2% samt liknande kommuner, grundskola 60%

Elever i åk 8: Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna? Andel som svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket", %

Andel (%) som svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 30,4% vilket är under mål och röd i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 37,3% samt liknande kommuner, grundskola 37,0%

Gymnasieelever i år 2: Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna? Andel som har svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket", %

Andel (%) som svarat "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket" i Skolinspektionens skolenkät VT23 var 52,6% vilket är under mål och gul i Kolada. Det kan jämföras med alla deltagande 53,2% samt liknande kommuner, grundskola 53,5%

Gymnasieelever i kommunens egna skolor, andel %

Andel folkbokförda ungdomar som gick i kommunens egen gymnasieskola oavsett årskurs steg från 64% till 64,8% vilket är en positiv prognos.

Folkbokförda ungdomar i Mark, sökande till Marks Gymnasieskola i första hand, andel %

Totalt antal folkbokförda ungdomar i kommunen som sökte, eller sökte om, till ett nationellt gymnasieprogram under våren 2023 var 527 vilket är 36 fler än föregående år. I gruppen ingår ungdomar som söker direkt från årskurs 9 (410 ungdomar), gör ett omval från ett nationellt program de studerat på under läsåret, söker från att ha gått på introduktionsprogrammet eller varit inskrivna i kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Totalt blev det 344 folkbokförda ungdomar i kommunen som sökte till Marks Gymnasieskola i första hand av de totalt 522 som fanns i sökgruppen, vilket motsvarar 65,3% och visar en positiv trend. Föregående året var det 300 ungdomar som sökte till Marks Gymnasieskola i första hand, vilket innebär att det var 44 fler i år.

Folkbokförda ungdomar i Mark, sökande till Marks Gymnasieskola i första hand och antagna på sitt förstahandsval, andel %

Av de 344 folkbokförda ungdomarna som sökt Marks Gymnasieskola i första hand blev 226 elever antagna på sitt förstahandsval, vilket motsvarar 65,7 % och är en minskad andel från föregående år 78,6%.

Byte föregående år från nationellt program till annat nationellt program av folkbokförda i kommunen, andel %

Andel av folkbokförda ungdomar i Mark som år 1 den 15 oktober föregående år bytt från ett nationellt program till ett annat nationellt program eller introduktionsprogram oavsett årskurs på det nya programmet ökade från 3% till 8%, vilket ger en negativ prognos. Rikssnitt var 6% vilket innebär att eleverna från Marks kommun hade en större rörlighet med avbrott och omval än rikssnitt.

Sammanfattning

Inledning

Nämndens mål med en likvärdig skola som präglas av motivation för lärande analyseras utifrån flera mätbara indikatorer. De indikatorer som redovisas här är de som sticker ut i negativ bemärkelse och redovisas utifrån:

- synliga förbättringar gällande indikatorerna i förhållande till målet
- pågående insatser som behöver fortsätta att utvecklas
- nätverk och arenor
- hinder och styrkor
- insatser som behöver påbörjas för att nå högre måluppfyllelse

Alla insatserna är övergripande och har startats som ett stöd för enheterna. Alla enheterna är inte med i alla insatser men alla enheter är med i några insatser. Alla enheter har också kommit olika långt i processen mot nämndens mål.

I denna delårsrapport är alla indikatorerna som sticker ut i negativ bemärkelse sammanslagna och framskrivna utifrån en helhet.

För att nå nämndens mål finns förvaltningens verksamhetsplan.

Förvaltningens verksamhetsplan är en gemensam riktning mot nämndens mål som alla i barn- och utbildningsförvaltningen behöver känna till och arbeta mot. Det är sex viktiga bärande vägval (strategier) för att lyckas med nämndens mål och de nationella målen. Denna plan behöver vara ett paraply för hela förvaltningen som när den är levande bidrar till samsyn, ansvarstagande, god kommunikation och samstämmighet och på så sätt bidrar till såväl huvudmannens som enheternas systematiska kvalitetsarbete med ett inifrån- och ut perspektiv.

I planen finns sex strategier som mynnar ut i tre olika processer där alla pågående och kommande insatser får utrymme.

De sex strategierna är:

- Ledning för en utvecklingsorganisation
- systematiskt kvalitetsarbete i sin helhet
- kompetensförsörjning
- kollegialt lärande för en tillgänglig utbildning
- digitalisering som pedagogisk tillgång
- kvalitativ undervisning och tillgänglig utbildning

De tre processerna är:

- att utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete i alla nivåer
- att utveckla en ändamålsenlig utbildning
- att utveckla en tillgänglig utbildning

Synliga förbättringar gällande indikatorerna i förhållande till målet:

Det sker undervisningsanalys på både grupp- och individnivå. Agensen, medvetenheten och det egna ansvaret har ökat hos lärare kring ledning, stimulans och stöd ökar och syns i en mer kvalitativ undervisning för alla våra barn och elever. Det syns främst på de enheter som är med i samverkan för bästa skola och ifous, vilket syns vid verksamhetsbesök och kvalitetsdialoger, samt hörs i samtal med lärare och rektorer. Fler lärare funderar mer hur de kan skapa en undervisning som sträcker sig från lägsta nivå till högsta nivå så att alla elever och barn kan nå så långt som möjligt. Att lärare i större utsträckning ställer sig frågan varför blev det som det blev när jag gjorde som jag gjorde, blir tydligt vid de verksamhetsbesök som görs. Det är ett större fokus på lärande och mindre på görande.

Det har skapats ett större behov av att analysera för att sätta in stöd och anpassningar för de elever som befarar att inte nå målen mer explicit, samt att analysen sker för att förbättra undervisningen på gruppnivå utifrån elevernas behov av lärande. Att lärare och rektorer har blivit mer medvetna om vikten av en grundläggande analys hörs i kvalitetsdialoger och kollegiala forum på skolnivå.

Det kartläggs för de tidiga insatserna med avsikt att arbeta förebyggande och främjande men det behövs rutiner för hur detta sedan ska arbetas med. Det pratas mer gruppnivå nu än förut och att vi måste arbeta differentierat för att nå så många elever som möjligt med ledning och stimulans.

Det har under det senaste året pågått kollegialt lärande i både övergripande förstelärarnätverk samt processledarnätverk (lärare) där fokus är just undervisningen och lärande samtal. Det finns också

specialpedagogiska nätverk med syfte att öka den lokala kompetensen kring ledning, stimulans och stöd. I dessa grupper kan man höra att samtalen har fått ett annat djup både gällande användandet av det professionella språket såväl som samstämmighet och samsyn kring vikten av att diskutera undervisningens kvalitet, ledning och stimulans. Diskussionerna syftar till att det är lärarens verktyg snarare än att det beror på eleverna i större utsträckning än för ett år sedan.

Det sker mer kollaborativt lärande i rektorsgruppen där rektorerna utmanar varandra med frågor i syfte att synliggöra. Detta syns tex i vissa delar på rektorsmöten och på kvalitetsdialogerna då frågorna har blivit mer utmanande. Rektorerna har även fått i gång en delningskultur mer strukturerat. Detta arbete har även gett rektorerna metoder och arbetssätt att använda på sina enheter för att stärka samsyn och måluppfyllelse på sikt.

Fler professioner och personer på skolnivå engagerar sig utifrån att få till bättre kopplingar mellan styrkedjans olika nivåer. Detta blir tydligt då fler i organisationen pratar om ett inifrån och ut perspektiv, vilket kräver ansvar på alla nivåer i styr och stödkedjan.

I förskolan arbetar rektorerna gemensamt för att öka fokus på att få till en ändamålsenlig och tillgänglig utbildning med stor framgång. Rektorerna har flera kvalitetsdialoger per år tillsammans med sina medarbetare med syfte att få till en dialogbaserad analys.

Det har skrivits fram en läsplan men det behöver bli än mer tydligt att tidiga insatser kräver även en struktur som innefattar gemensam analys, så att rätt insatser verkligen sätts in på individ och gruppnivå. Det kräver även en organisation på skolnivå för att varje år kunna sätta in insatser utifrån analys av resultat. Det behöver även finnas en plan inom matematikämnet. Det är viktigt att alla gemensamma planer bygger på att analys måste ske på enhetsnivå som grund.

Det har skrivits fram en övergripande barn- och elevhälsoplan för att kunna arbeta strukturerat med tidiga insatser men planerna behöver hänga ihop, där är organisationen ej ännu. Det sker ett tvärprofessionellt arbete inom elevhälsan men det är ännu inte likvärdigt på alla enheter. Barn- och elevhälsoplanen ska vara ett dokument för enheterna att förhålla sig till och ett viktigt arbete måste göras för att den ska bli levande. Det behöver dock tydliggöras att elevhälsoarbetet är en del i det systematiska kvalitetsarbetet utifrån de behov som finns på enheterna. Övergripande arbetas med att skapa en ändamålsenlig och tillgänglig utbildning som två viktiga aspekter på utbildningens kvalitet där elevhälsa och undervisning behöver flätas samman i en helhet. Detta arbete behöver även ske på skolnivå.

Koppling till nämndmålet:

Alla synliga förbättringar är tecken på att pågående insatser på något sätt har påverkat en förflyttning mot nämndens mål och behöver därför ses som delar i en helhet. När det gäller kommande insatser så har analysen av pågående insatser gett indikationer på vilka insatser som behöver påbörjas för att nå högre måluppfyllelse.

Genom att det finns en större medvetenhet hos fler lärare och rektorer kring att det är undervisningen som kan påverkas och utvecklas så har det även påbörjats en förflyttning mot nämndens mål. När undervisningen är lärarens verktyg för att bygga en relation till elevens lärande i stället för att det är eleven som har svårigheter eller inte utmanar sig tillräckligt kommer fler barn och elever bli motiverade att lära.

För att barnen och eleverna ska präglas av motivation genom hela sin utbildning behöver det bli goda övergångar mellan skolformerna men också övergångar inom skolformer. Att arbeta med övergångar är något som har påbörjats och som behöver utvecklas vidare för att kunna höja motivationen för lärande. För att övergångarna ska kunna utvecklas behöver det finnas förutsättningar och arenor som verkar för att fokusera på det gemensamma analysarbetet som ska bidra till att ge våra barn och elever en lyckad skolgång.

Genom att fokusera på analysarbete och på ett mer strukturerat och systematiskt sätt krävs det att huvudmannens riktlinjer för det systematiska kvalitetsarbetet blir levande i alla nivåer i styrkedjan. Det krävs även att processerna kring dessa riktlinjer blir tydliggjorda genom processbeskrivningar. En del i det systematiska kvalitetsarbetet är att barnen och elevernas röster blir hörda i analysarbetet och att utbildningen formeras utifrån deras perspektiv för att kunna öka motivationen för lärande.

Pågående insatser som behöver fortsätta att utvecklas:

Alla insatser som pågår ingår i följande processer:

- att utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete i alla nivåer
- att utveckla en ändamålsenlig utbildning
- att utveckla en tillgänglig utbildning

Uppsökande verksamhet. Ny lagstiftning kräver att kommunen genomför uppsökande verksamhet och särskilt erbjudande för vissa målgrupper som inte är inskrivna i förskolan, ålder 3-5 år.

Utveckla medvetenhet hos lärarna och rektorerna kring ledning, stimulans och stöd. Detta sker i olika kollegiala forum där huvudmannen skapat arenor för samtal med stort fokus på ledning och stimulans. Arbetet i dessa forum ska fokusera på att fler elever ska kunna nå målen utifrån undervisning på gruppnivå och att färre elever då behöver extra anpassningar och särskilt stöd.

Undervisningsanalys. Lärare har elevcase på individnivå för att få syn på behov på individnivå för att kunna förbättra undervisningen på gruppnivå. Rektorerna har lärarcase för att få syn på behov på individnivå för att kunna förbättra det pedagogiska ledarskapet så det gynnar alla lärare. Det sker även undervisningsanalys på andra sätt.

Språkutvecklande arbetssätt. Lärare får fortbildning kring språkutvecklande arbetssätt där lärare lär för att eleverna ska lära. I denna satsning fyller lärare på sin verktygslåda att undervisa språkutvecklande i alla ämnen då språkutveckling genomsyrar alla ämnen.

Lässsatsning. Arbetet med en kommungemensam läsplan har påbörjats. Ett läsfrämjande arbete pågår på kommunens förskolor och skolor. En för kommunen ny multisensorisk läsinlärningsmetod har introducerats. Genom att visa på en gemensam målbild för vikten av läsning kan fler lärare bli medvetna och få verktyg som gynnar barnen och elevernas läsutveckling.

Barn- och elevhälsoarbetet. En gemensam barn- och elevhälsoplan är framskriven och har börjat implementeras hos elevhälsapersonalen. Denna är framskriven för att stödja enheterna i arbetet kring att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhet och ske i samverkan mellan lärare och övrig personal. Den är också framskriven som ett stöd då elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete samt att elevhälsan vid behov ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer. Det är framtaget "Riktlinjer för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete" av nämnden vilket är en förutsättning för att analysarbetet ska kunna bli välgrundat och ske i alla nivåer framöver. Dessa riktlinjer behöver implementeras och startas i gång i sin helhet under nästa läsår. Vissa delar i dessa riktlinjer är på plats redan efter läsåret 22/23. Det sker kontinuerligt kollegialt lärande för rektorerna kring systematiska kvalitetsarbetet som behöver fortsätta. Det finns även en strategi i som är förankrad i nämnden hur nämnsplanen ska följas upp utifrån enheternas och förvaltningens verksamhetsplan.

Process kring stödinsatser på grundskolan. Fortsatt arbete kring kommunikationsplattformen Vklass och dess modul särskilt stöd har skett. Skolornas utvecklingsbehov har varit i fokus och stöd har riktats till de enheter där behov påvisats.

Främja skolnärvaro i grundskola. Rutinen kring främja närvaro är implementerad på samtliga enheter. En styrka är att rutinen bidrar till ett likvärdigt arbetssätt kring främja skolnärvaro och åtgärda skolfrånvaro. Skolornas närvarosamordnare träffas regelbundet utifrån ett årshjul i syfte att följa upp arbetet. Samverkan med socialtjänst har skett kontinuerligt.

Övergångar mellan skolformer. Utvecklingsbehov har synliggjorts och fortsatt arbete har skett kring dessa områden i syfte att kvalitetssäkra övergångar mellan skolor och skolformer.

Främja närvaro Gymnasium.

- Intensifierat arbete med rutin för att främja närvaro
- Förtydligad uppdragsbeskrivning, mentorskap
- Översyn rapportering av csn-ärende
- Skyndsamt samverkan med elev och vårdnadshavare

Processkartläggning av arbetsgång KAA. Genomlysning av avlämning och mottagande. För att öka samarbetet mellan de olika verksamheterna för tidiga och rätt insatser.

Överlämning från grundskola till IM och/eller KAA. Processkartläggning av elevens väg när de inte söker eller kommer in på gymnasieutbildning. Finns två samordnare på Marks Gymnasieskola där en har kontakt med grundskolan.

Rutin kring samverkan och måluppfyllelse IM

- Utveckla samverkansprocesser IM och SYV
- Utveckla medveten hos lärarna och övrig personal på IM kring ledning, stimulans och stöd
- Organisera för sammanhållet schema och skoldag
- Försterläraruppdrag riktat mot förbättrad måluppfyllelse på IM

Utbildningsplatser och utbud på gymnasiet

- Rutin för läsårets antagningsprocesser och utbildningsutveckling
- Årlig analys av ansökningstrender

- Årlig analys och anpassning efter prognos

Nätverk och kollegiala arenor:

- Nätverk Förskoleklass i världsklass
- Nätverk Lokala specialpedagoger/speciallärare
- IFOUS- FUN
- Regionalt nätverk KAA
- Samverkan för bästa skola
- Rektorsforum
- Fritidshemspiloter
- Förstelärarnätverk grundskolan
- Förstelärarnätverk gymnasiet
- Försteförskollärarnätverk i förskola

Hinder (brister i eller saknar):

- Mandat
- Beslut
- Likvärdighet kring uppdrag hos förbättringsagenter beroende på profession
- Tillförlitlig organisation
- Ramar och strukturer
- Strategisk plan
- Motstånd
- Skolkultur
- Arenor för kollegialt lärande
- Analyskompetens
- En likvärdighet kring tillgängliga lärmiljöer
- Tillgång till profession
- Roller och ansvar
- Kommunikation

Styrkor:

- Stöd från skolverket
- Insatser utifrån analys
- Spridning
- Bollen i eget knä
- Inifrån och ut perspektiv
- Samarbete med skolforskare
- Alla nivåer i styrkedjan involverade
- Fokus på undervisning
- Ett mer analytiskt förhållningssätt
- Kollegialt lärande
- Tidiga insatser
- Röd tråd
- Främjande och förebyggande arbete
- Kollegialt lärande
- Samverkan
- Likvärdigt arbetssätt

Insatser som behöver påbörjas för att nå högre måluppfyllelse:

Alla insatser som behöver påbörjas ingår i följande processer.

- att utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete i alla nivåer
- att utveckla en ändamålsenlig utbildning
- att utveckla en tillgänglig utbildning

Förstelärarorganisation i grundskolan för likvärdighet. Förstelärarna behöver alla arbeta med undervisningsanalys för att få en mer kvalitativ undervisning. Förstelärarna behöver även leda och sprida kompetens genom att det finns kollegiala förutsättningar att mer kollaborativt planera och analysera undervisning utifrån praktiken ämnesdidaktiskt. Försteläraruppdraget behöver ha ett likvärdigt uppdrag som handlar om undervisningsanalys med fokus på att utveckla sin egen undervisning utifrån elevernas lärande och stötta kollegor i detsamma.

Rutin kring analysarbetsgång samt arbete för ett analytiskt förhållningssätt i praktiken.

Organisation för att analys sker på ett likvärdigt sätt. Så att kartläggning leder till insats utifrån analysen. Vilket genomsyrar allt systematiskt kvalitetsarbete. Arbete med att öka analyskompetensen behöver ske i alla nivåer

Matematiksatsning. Utveckla en medvetenhet hos lärarna kring hur vi kan utveckla alla matematiska förmågor hos eleverna på alla nivåer. Så att alla elever kan nå så långt som möjligt. Från förskoleklass till år 3. Ett första steg är att kartlägga hur matematikundervisningen sker idag för att kunna göra en övergripande insats. En sådan kartläggning görs av centrala förstelärare i matematik.

Differentierat förhållningssätt i undervisningen. För att alla elever ska lyckas nå så långt som möjligt utifrån sin fulla potential behöver undervisningen börja redan i planeringen. Spridning av kunskap kring vikten av att bedriva undervisning på gruppnivå som sträcker sig från lägsta nivå till högsta nivå för att fler elever ska kunna nå så hög nivå som möjligt. Utvecklingen av detta förhållningssätt hos lärarna sker genom stöd av nyckelpersoner, tex förstelärare, speciallärare och specialpedagoger eller rektorer.

Aktivt deltagande av eleverna i undervisningssituationer. Fylla lärarens verktygslåda med metoder och strategier som leder till aktivt deltagande hos eleverna i både sitt eget och andras lärande. Synliggöra relationen mellan undervisning och lärande hos eleverna för att öka motivationen. Genom kompetensutvecklingsdagar, spridning genom nyckelpersoner, workshop med rektorer och förhålla sig till forskning.

Kollaborativt lärande med fokus på undervisningen. En gemensam struktur i grundskolan kring kollegialt lärande för att systematiskt planera, genomföra och analysera undervisning utifrån elevernas lärande i ämnesdidaktiska kollegium. En gemensam mötestid för kollegialt lärande i veckan där undervisning/lektioner planeras gemensamt ämnesvis samt stadievis för att möjliggöra att lärare på våra mindre enheter får samplanera med andra inom samma ämne. Varje grupp leds av en samtalsledare som rektor väljer ut och som får samtalsledarutbildning från kvalitetsutvecklare och centrala förstelärare.

4.4 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning**Kommungemensamma mål: Personalomsättningen ska minska**

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023
Personalomsättning (%)	10	11	12	10
Personalomsättning chefer (%)	16	4	25	10

Personalomsättning (%)

Beräkning av denna indikator är ny. Indikatorn ska förstås som extern personalrörlighet dvs hur stor andel av de samtliga tillsvidare anställda i början av perioden som lämnat arbetsgivaren för tjänst hos annan arbetsgivare än Marks kommun eller som lämnat med anledning av pensionering. Den nya beräkningen görs eftersom beräkningssättet bättre anses fånga den personalrörlighet som vill vi minska dvs att personal lämnar Marks kommun som arbetsgivare. Tidigare beräkningssätt inkluderade även de som bytte tjänst inom Marks kommun vilket gjorde att vi inte tydligt kunde koppla måttet till ambitionen att minska den genom att behålla och utveckla medarbetare.

Marks kommun har valt att ändra beräkningsmodellen och lämnar begreppet personalomsättning till förmån för personalrörlighet. Definitionen av personalrörlighet är antal avgångar / antal genomsnittligt antal vilket gör att siffrorna stiger kraftigt från 2022. Den tidigare beräkningsmodellen för personalomsättning lyfte det lägsta talet av börjat eller slutat och lade fokus på just omsättning eller ersättning. Nu fokuseras det på de som lämnar organisationen och det ger andra siffror.

De senaste åren har varit utmanande för Barn- och utbildningsförvaltningen med hög chefsrörlighet. Under 2023 kommer ett särskilt fokusområde vara chefsrörligheten.

5 Uppföljning av internkontroll

5.1 Årets internkontrollarbete

Nämnder och styrelser har ansvar för att den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde är tillräcklig och ska rapportera om sitt arbete med intern kontroll.

Internkontrollplanen antas i samband med att nämndplanen beslutas. I februari beslutades alltså om en plan för internkontrollen år 2023. Samtliga kontrollmoment har utförts. Därmed konstateras att förvaltningen har förbättrat sitt internkontrollarbete (tidigare år har kontrollmoment generellt inte slutförts inom utsatt tid).

Administrationen kring internkontroll förbättrades 2022, då förvaltningen tog ett samlat grepp kring arbetet, och utsåg ansvariga för att initiera kontrollerna, påminna, samla in och dokumentera resultaten. Den administrationen har fungerat väl även 2023.

Nämnden gör dock fortsatt bedömningen att det finns brister i nuvarande internkontroll. Antalet kontrollmoment är, likt tidigare år, relativt få sett till storleken på nämndens verksamhetsområde. Likt tidigare år är en av nämndens ambitioner att låta förvaltningen förbättra internkontrollen, men ser samtidigt att nuvarande internkontroll är tillräckligt god för att området inte ges högre prioritet än idag. Detta sett i relation till andra utmaningar som förvaltningen har att hantera.

Förvaltningen har, likt tidigare år, som ambition att ta fram ett förslag på ny internkontrollplan. Internkontrollplanen kommer då att vara processbaserad. Det innebär att man för varje process som förekommer inom förvaltningen identifierar ett lämpligt (och gärna mätbart) mått på huruvida processen fungerar på ett tillfredsställande sätt eller ej. Utöver att leva upp till lagkraven om intern kontroll, är tanken att planen kan användas som ett heltäckande verktyg för systematiskt kvalitets- och uppföljningsarbete.

I utförd internkontroll har följande resultat framkommit, värda att notera:

- På området *Ekonomi* har kontrollmomentet *Kontroll av transaktioner* visat på att förvaltningen fortfarande har problem med att inköp och upphandling sker enligt lagkrav. Förvaltningen handlar av "rätt" leverantörer - det vill säga leverantörer som kommunen har avtal med - till 81%. Kommunens mål är 95%. Man bör också notera att siffran endast anger att *köp gjorts hos avtalad leverantör*. Köpet kan fortfarande vara olagligt, om köpet handlat om *varor* som inte är avtalade med just den leverantören. Förvaltningens köp som gjorts helt utanför avtal under den mätta ettårsperioden beräknas uppgå till 17,3 mnkr.

- På området *Administration*, och kontrollmoment kopplade till att dokument är tillgängliga, ses förbättringar jämfört med tidigare år. Detta skulle kunna ha en koppling till att man sedan 2022 har en anställd vars huvuduppgift är registratur och dokumenthantering (registrator). Funktionen har tidigare saknats. Att ha ordning och reda bland handlingar underlättar arbetet för många medarbetare. Men framförallt är det viktigt för upprätthållandet av demokratin och allmänhetens tillgång till allmänna handlingar. Det får därför ses som mycket positivt att satsningen haft en märkbar effekt redan efter 1,5 år.

- Flera brister har upptäckts på området *Administration*, kring beslutsfattande/myndighetsutövning. Resultaten visar på utvecklingsbehov och kompetenshöjande insatser. Följderna av att beslut som påverkar enskilda inte fattas korrekt, är i första hand att processerna inte blir rättssäkra för individen. Vidare blir det en administrativ börda för förvaltningen, när exempelvis överklaganden leder till att överprövningsinstansen upphäver besluten som kommunen fattat.

5.2 Uppföljning av internkontrollplanen

Ekonomi

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Upphandlingsprocess går fel till	Chefer får fråga kring inköpande personers utbildningsnivå.	De som har behörighet att genomföra inköp genom Proceedo (kommunens inköpssystem) har genomgått utbildning. Bedömningen är att chefer inom BUF har ett ständigt behov av kompetensutveckling för att förstå lagstiftningen bakom inköp och upphandling.
Olagliga inköp	Kontroll av avtalstrohet på minst tre varor eller tjänster	Enligt upphandlingsenhetens verktyg Sendency har BUF genomfört köp utanför avtal för 17,3 mnkr under perioden juni 2022- maj 2023. Genomsnittlig leverantörstrohet för samma period var 81%. Sendency är kommunens inköpsanalysprogram för analys av data från ekonomisystemet.

Administration

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Beslutsunderlag tas fram hastigt	Uppföljningssamtal mellan nämndsekreterare, förvaltningschef och presidium	Det har under året förekommit att beslutsunderlag tagits fram hastigt. Problemet kvarstår alltså sedan tidigare år. Förvaltningen har förbättrat sin nämndprocess vad gäller att ärenden alltid initieras och meddelas handläggare senast två veckor före deadline. Detta har dock inte alltid varit tillräckligt, utifrån tjänstepersonernas arbetsmängd i övrigt. Förvaltningen upplever en svårighet i att finna tid för strategiska frågor i allmänhet, där arbete med beslutsunderlag till nämnden ingår. En genomförd organisationsöversyn ämnar bland annat till att organisera så att chefer med övergripande strategiskt ansvar får mer tid till att författa beslutsunderlag. I dagsläget konkurrerar den arbetsuppgiften med att hantera driftsfrågor.
Långsamhet eller felaktigt agerande i myndighetsutövning	Stickprov kontroll av delegationsbeslut som utgör myndighetsutövning	<p>Efter genomgång av delegationsförteckningar 2023 konstateras att följande utgjort myndighetsutövning: Beslut om interkommunala ersättningar, beslut om skolskjuts, beslut om skolplaceringar, beslut om tilläggsbelopp till fristående utförare, beslut om avstängning från barnomsorg, beslut om uppskjuten skolplikt, beslut om avstängning av medarbetare, beslut om mottagning i anpassade skolformer, beslut om utökad tid på förskola samt befrielse från förskoleavgift, beslut om stipendieutdelning.</p> <p>Stickprov på beslut om interkommunala ersättningar (IKE) visar på att många beslut har en vag motivering som ej lever upp till förvaltningslagens krav på beslutsmotivering. Avslagsbeslut om IKE för vuxenutbildning anger som regel att "kursen finns i hemkommunen". Enligt skollagen ska sådant beslut även ta hänsyn till om det föreligger "personliga förhållanden/särskilda skäl att få delta i utbildning hos den andra huvudmannen".</p> <p>Vid stickprov på beslut om skolplacering i samband med skolvalet har det uppmärksammats att beslut setts som ren verkställighet trots att de innehållit ett sådant mått av självständig prövning att de inte är fråga om ren verkställighet. Detta har inneburit att besluten inte anmälts till nämnd och därmed ej kunnat överklagas genom laglighetsprövning.</p> <p>Vi har också uppmärksammat att det finns brister i att leva upp till förvaltningslagens krav på motiveringskyldighet samt i att underrätta part om innehållet i beslutet och hur man överklagar.</p> <p>Vid stickprov på beslut om avstängning av elev (rektorsbeslut) har det framkommit att skollagens krav enligt skollagen vad gäller att bereda vårdnadshavarna tillfälle att yttra sig samt informera socialnämnden om beslutet för den som är under 18 år inte varit uppfyllda.</p> <p>Generellt bedöms kunskaperna om delegation, och lagstiftningen bakom de olika besluten, vara låg inom förvaltningen.</p> <p>Beslut om skolskjuts, tilläggsbelopp och mottagande i anpassad skola bedöms fungera korrekt. De beslut som är korrekt hanterade är ofta av den arten att förvaltningens kanslipersonal deltagit eller helt hanterat handläggningen.</p>
Handlingar som efterfrågas förvaras fel	Uppföljning vid aktualitet	Stickprov har genomförts på 9 antal typer av handlingar med kontroll om förvaringsplats överensstämmer med informationshanteringsplan (IHP). Av de 9 granskade handlingar återfinns samtliga på angiven plats enligt IHP. Granskningar har genomförts på handlingar rörande Avtal, Regelbundna inspektioner och granskningar, Apt-protokoll, Miljö- och skyddsprotokoll, Patientsäkerhetsberättelse, Anmälan om personuppgiftsincident till tillsynsmyndighet, Föreläggande från domstol, Anmälan från fristående skolenhet om ny styrelse, Ansökningar till projekt och bidrag.

Utbildning

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Eleverna får inte möjlighet att nå kunskapskraven	Resultatet presenteras i nulägesanalys samt diskuteras med skolan vid kvalitetsdialoger.	Uppföljningen från kvalitetsdialogerna visar att det fortfarande finns stora utmaningar när det handlar om att anpassa utbildningen efter elevernas behov så att de når betygsgränserna. Det är en fortsatt brist att elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd inte får det i den utsträckning som de har rätt till. Uppföljningen visar att stödet till stor del är av generell karaktär och inte möter den enskilda elevens behov. Det visar även de anmälningar som kommer till Skolinspektionen.
Felaktiga betyg sätts	Kontrollfråga till rektorer kring betygssättande personals tillvägagångssätt.	I skrivande stund finns ingen statistik och jämförelse av relation mellan nationella prov och betyg för läsåret 2022/23 då de inkommer i nationella databaser under hösten 2023. I årsrapport 2022 finns relationen mellan nationella prov och betyg för år 9 presenterad då de var följetalet i grundskolans grunduppdrag.

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
		Över tid har relationen mellan nationella prov och betyg visat att en hög andel får samma betyg som resultat på nationella proven. Lärarna i grundskolan har i lägre grad än i riket, satt ett högre betyg än provbetyget i ämnet
Adekvata åtgärder utförs inte vid elevers frånvaro	Kontroll av dokumentation	Arbetet med frånvarorutinerna har kommit olika långt i skolorna. Ansvarsfördelningen är fortfarande otidlig på en del skolor.

Informationssäkerhet

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Personuppgiftsincidenter anmäls inte	Jämförelse av antalet anmälda incidenter med andra kommuner.	Från förra underlaget (15/9 2022) till 7 juli 2023 har det rapporterats in 7 personuppgiftsincidenter. Samtliga inrapporterade incidenter har varit personuppgiftsincidenter som krävt utredning och åtgärder. Jämfört med andra kommuner i Sjuhärad är det varken fler eller färre anmälda incidenter (sett till att Mark är större än de jämförda kommunerna). Dock råder en trolig underrapportering av personuppgiftsincidenter.
Personuppgifter hanteras på ett olagligt sätt.	Genomgång av PUB-avtal kontra systemanvändning.	Sedan senaste internkontrollen har det ingåtts 2 st personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) inklusive instruktioner. För de kommunövergripande systemen saknas PUB-avtal för en del system och/eller instruktioner. BUF är beroende av att de som ansvarar för de kommunövergripande systemen ingår PUB-avtal och att BUF sedan kan inkomma med de så kallade instruktionerna.

6 Personal

Bristyrken

Se även 4.4.1 Personalomsättning

Inom ett flertal yrken upplevs utmaningar med urvalet av kandidater vid rekrytering. Trots många ansökningar är kvalificerat urval stundtals begränsat.

Upplevelsen av fåtal kandidater vid ett urval är inte per definition knutet till ett begränsat antal ansökningar. Det kan tvärt om vara ett förhållandevis stort antal ansökningar, men kravprofilen uppfylls inte. Vid rekrytering av exempelvis skolsköterska kan urvalet till en början se bra ut, men vid närmare granskning saknas specialistkompetensen som krävs för att få utföra vaccinationsprogrammen. Konsekvensen blir att urvalet av möjliga kandidater i slutändan endast utgör 1-2 personer som fyller kravprofilen.

Yrken där verksamheterna upplever rekryteringssvårigheter.

- Specialpedagog, speciallärare, lärare till fritidshem.
- Gymnasielärare med behörighet inom: matematik, naturvetenskap, juridik, teknik och språk.
- Skolsköterskor, skolpsykologer, specialpedagoger och speciallärare.
- Studie och yrkesvägledare.

Personälrligheten är på väg uppåt inom Barn- och utbildningsförvaltningen varför begrepp som People and culture, Employer branding och kompetensförsörjning behöver medvetandegöras i alla led i organisationen.

Arbetet med HÖK21, vilket är Sveriges Lärares lönkollektivavtal som till viss del omhändertar delar av kompetensförsörjningsarbetet, har pausats under våren 2023 på grund av chefsomsättning men är planerat att starta hösten 2023.

Behörigheter inom förskola och grundskola

Andelen utbildade barnskötare är låg inom förskolorna i Marks kommun. Bland heltidstjänster i förskola med gymnasial utbildning har 11% rätt utbildning mot rikssnittet på 18,0%.

Bland heltidstjänster med lärarlegitimation och behörighet i samtliga ämnen befinner sig Marks kommun strax under rikssnittet 69,7% mot 70,8%. Tre enheter med lägst nivå av behörig personal lyfts upp var av en utmärker sig med 39,6% behörig personal. De övriga två har 56,7% respektive 61,1% behörig personal.

Behörighet bland lärare i enskilda ämnen

Tre ämnen utmärker sig i Marks kommun genom att ha en behörighet under 50%. Inom ämnet Geografi åk 7-9 är behörigheten 36,5% i Marks kommun jämfört med rikssnittet på 57,3%. Inom ämnet Slöjd åk 1-6 är behörigheten 48,55% att jämföra med rikssnittet på 57,5% och inom ämnet Teknik åk 1-9 är behörigheten 45,4% jämfört med rikssnittet på 50,1%.

Ett följetal förvaltningen särskilt lyfter i rapporteringen är lärarbehörigheter i de ämnen som är väsentliga för gymnasiebehörighet.

Behörighet i Engelska ligger på 73,8% i Marks kommun mot 68,8% i rikssnitt. Det finns fyra skolenheter med behörighetsgrad under 50% där behörigheten spänner från 25,7% till 49,3%.

Behörigheten i Matematik ligger på 73,6% i Marks kommun mot 79,4% i rikssnitt. Två enheter ligger under 50% varav den ena har 13,1% behöriga och den andra enheten 41,5%.

Behörighet i Svenska ligger på 85% i Marks kommun mot 83,4% i rikssnitt. Samtliga enheter i Marks kommun ligger över 50% var av en enhet rört sig från 43% till 55,5% vid de två senaste mätningarna.

Inom gymnasiet är det särskilt ämnena Spanska 47,5%, Bild 54,8% och Geografi 57,6% som utmärker sig med låg behörighetsgrad. Yrkeslärare har i snitt 62% behörighetsnivå men spänner mellan 0% till 100%.

Bristyrken ska inte enbart ses som en effekt av svårrekryterade tjänster. Vid svårigheter att rekrytera behörig personal kan för ämnen obehörig personal vara lösningen för att hålla verksamheten igång. Detta kan ses som en konsekvens av personalomsättning där effekterna av uppsägning är påtagliga. Då skolverksamheten i Marks kommun till stor del består av mindre enheter får personalomsättning stora konsekvenser då behörighet i ett ämne kanske enbart utgörs av en enda lärare.

Kompetensförsörjning

HR-enheten har under våren 2023 tagit fram en ny mall för kompetensförsörjning där respektive förvaltning på ett tydligare sätt ska beskriva sitt arbete med kompetensförsörjning. Personalnyckeltal har tagits fram och utkastet till kompetensförsörjningsplan är lyft i samverkan i ett informationsärende. FSG 14/8-23 kommer

besluta om partsgemensamt arbete för fortsatt arbete under hösten 2023.

Från verksamheten finns ett tydligt önskemål om att kompetensförsörjningsplanen ska arbetas fram för att på ett strukturerat sätt fokusera pågående och planerade insatser i rätt sorts sammanhang. Ett område som inte belysts tidigare är behovet av att se över kompetensförsörjningen bland skolsköterskor som är en del i förvaltningens patientsäkerhetsberättelse. En utmaning är att endast specialistutbildade skolsköterskor får utföra exempelvis vaccinationsprogram. Av förvaltningens skolsköterskor utgörs specialistkompetensen 60% av totalt antal skolsköterskor. Åtgärder för att omhänderta detta behöver finnas i en kompetensförsörjningsplan med knutna budgetmedel.

VFU (verksamhetsförlagd utbildning) bland förskollärare, grundskollärare och gymnasielärare är en av förvaltningens metoder för att återbesätta tjänster inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Ny organisation för VFU kommer bildas i den förbättrade organisationen med uttalat chefsansvar.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) (2022)

För systematisering av uppföljningen av arbetsmiljön arbetar SAM-beredningsgruppen med aktuella arbetsmiljörelaterade frågor inför skyddskommitté i förvaltningssamverksgrupp (FSG) där allt från personalstatistik till specifika arbetsskadetillbud fångas upp. Dialog förs i FSG och skyddskommitté kan uppdra verksamheterna att vidta åtgärder eller återkoppla med fördjupade analyser.

Under året har förvaltningen arbetat med årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet där samtliga chefer har gått igenom en omfattande checklista. Lokal samverksgrupp (LSG) respektive Verksamhetssamverksgrupp (VSG) har sedan kommit fram till åtgärder utifrån "förbättringsområden" och "ej påverkbara förbättringsområden".

Vid FSG 3/4-23 kom parterna fram till följande:

Förbättringsområden:

- Öppet samtalsklimat kring stress.
- Känslan att vara nöjd med sitt arbete.

Ej påverkbara förbättringsområden:

- Budgetberedning på politisk nivå. Detta område påverkar verksamheterna i stor utsträckning men möjligheterna att påverka är ytterst små.

Under hösten 2023 kommer utbildningssatsning att genomföras partsgemensamt där APT-material (arbetsplatsträff) om OSA (organisatorisk och social arbetsmiljö) kommer aktualiseras bland rektorer för att sedan arbeta med materialet på APT-nivå.

Åtterrapporing av efterlevnad handlingsplanen från arbetsmiljökartläggning 2022

Som ett resultat av arbetsmiljökartläggningen som Barn- och utbildningsförvaltningen låtit Previa utföra har en arbetsgrupp utsedd av FSG tagit fram en handlingsplan. Handlingsplanen upprättades 2022-08-17 och innehöll 11 punkter för förbättrad samverkan. Sista tillfället FSG lyfte handlingsplanen var 2023-03-06. Ett flertal av handlingsplanens punkter blev knutna till organisationsöversyn, några punkter avslutades vid sista FSG-mötet, andra bedömdes delvis uppfyllda och några inbegriper ett löpande arbete med respekt för parternas ingående roller.

Även om FSG inte formellt beslutat handlingsplanen som helt uppfylld kan FSG utvecklingsdag 2023-05-22 betraktas som ett avslut av Previas insats. Parterna tog under dagen fram ett förväntansdokument med gemensamma ambitioner och viljeinriktningar formulerade, snarare än handlingsplan med datum och planerade uppföljningar. Av handlingsplanens 11 ursprungliga områden avslutades 5 områden vid FSG 6/3-23.

Sammanfattning efterlevnad handlingsplan

- Vid FSG 2023-03-06 avslutades 5 av 11 punkter.
- Inför delår 2023 är ytterligare 3 punkter omhändertagna.
- De återstående 3 punkter är att betrakta som ständigt pågående arbete då det har med kultur i förvaltningen att göra.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas per verksamhet årsvis ett år bakåt.

Sjukstatistik	200701-210630	210701-220630	220701-230630
AME: VUX, AMC, Naturvårdslaget	6,7%	10,2%	11,0%
BUF ledning (VC, EC, Rektorer, KoU)	1,2%	2,3%	2,7%
Förskola	11,3%	10,1%	8,8%
SoU (Elevhälsa, Elevvård, Modersmål)	3,9%	1,7%	4,1%
Grund- och gymnasiesärskola	5,5%	5,3%	5,3%
Grundskola 7-9	2,0%	4,8%	3,1%
Grundskola F-6	7,4%	7,9%	6,2%
Gymnasiet	2,0%	2,2%	2,3%
Totalt	6,6%	7,0%	6,2%

Långtid- och korttidssjukfrånvaro

I tabellen nedan återfinns andel sjukfrånvaro per verksamhet fördelat på tre kategorier; total sjukfrånvaro, kortare än 60 dagar samt längre än 60 dagar. Sjukfrånvaron längre än 60 dagar är angiven i procent av den totala sjukfrånvaron.

Det är viktigt att titta på vilken typ av sjukfrånvaro en enhet har. En enhet med 10% total sjukfrånvaro är att betrakta som hög. Men om 90% av den totala sjukfrånvaron utgörs av en eller flera personer som är långtidssjukskrivna är den kvarvarande sjukfrånvaron bara 1% vilket är bra sjuktal.

En annan enhet har 10% sjukfrånvaro men ingen långtidsfrånvaro över 60 dagar. Dessa två enheter har helt olika utmaningar. De har lika stor total sjukfrånvaro men där den ena enheten har stora problem med att bemanna vid frekvent frånvaro har den andra enheten en eller ett par långtidsfrånvarande som kan ersättas med långtidsvikarie eller överanställning.

Rehabiliteringsinsatserna behöver se olika ut. Den ena enheten behöver ett brett spektrum med insatser för hela arbetsgruppen medan den andra enheten behöver riktade insatser till ett fåtal medarbetare.

(Uppdatera i augusti)

Sjukstatistik	200701-210630			210701-220630			220701-230630		
	Totalt	<60dgr	>60dgr	Totalt	<60dgr	>60dgr	Totalt	<60dgr	>60dgr
Per verksamhet	Totalt	<60dgr	>60dgr	Totalt	<60dgr	>60dgr	Totalt	<60dgr	>60dgr
AME: VUX, AMC, Naturvårdslaget	6,7%	4,0%	40,6%	10,2%	5,8%	43,0%	11,1%	7,4%	33,2%
BUF ledning (VC, EC, Rektorer, KoU)	1,2%	1,1%	2,4%	2,3%	1,4%	39,0%	2,5%	2,1%	14,3%
Förskola	11,3%	7,2%	35,8%	10,1%	6,2%	38,4%	8,8%	5,4%	38,5%
SoU (Elevhälsa, Elevvård, Modersmål)	3,9%	1,6%	59,9%	1,7%	1,7%	0,0%	4,0%	3,2%	20,2%
Grund- och gymnasiesärskola	5,5%	3,7%	33,0%	5,3%	4,4%	16,3%	5,4%	4,3%	19,8%
Grundskola 7-9	2,0%	1,4%	28,0%	4,8%	3,1%	35,2%	3,2%	2,3%	28,7%
Grundskola F-6	7,4%	5,1%	31,7%	7,9%	5,7%	27,2%	6,2%	4,0%	35,6%
Gymnasiet	2,0%	0,8%	59,5%	2,2%	1,6%	25,7%	2,3%	1,4%	40,4%
Totalt	6,6%	4,3%	35,6%	7,0%	4,6%	33,8%	6,2%	4,1%	34,7%

Total sjukfrånvaro, <60dgr, >60dgr (2022)

Tabellen visar total sjukfrånvaro, men också andelen av total sjukfrånvaro längre än 60 dagar. Tabellen visar också sjukfrånvaron när 60 dagar är borträknade.

7 Ekonomi

Avsnittet ekonomi innehåller ekonomisk uppföljning av utfall per 31 augusti 2023 och prognos för 2023.

7.1 Driftredovisning

Driftredovisning (belopp i mnkr)	Utfall 31/8 2022	Utfall 31/8 2023	Prognos 2023	Budget 2023	Budget-avvikelse
Intäkter	109,0	105,2	155,1	141,1	14,0
Personalkostnader	-465,5	-505,5	-753,0	-722,9	-30,1
Övriga kostnader	-270	-292,6	-434,9	-428,0	-6,9
Nettokostnader	-626,5	-692,9	-1 032,8	-1 009,8	-23,0
Fördelning på huvudverksamhet, netto					
Förskola och pedagogisk omsorg	-127,4	-145,2	-216,1	-211,1	-5,0
egen regi	-112,9	-130,0	-193,5	-189,5	-4,0
köpta/sålda platser	-14,5	-15,2	-22,6	-21,6	-1,0
Fritidshem	-31,3	-29,5	-49,4	-53,4	4,0
egen regi	-29,3	-28,0	-46,8	-50,3	3,5
köpta/sålda platser	-2,0	-1,5	-2,6	-3,1	0,5
Anpassad grund- och gymnasieskola	-23,1	-24,5	-37,5	-36,5	-1,0
egen regi	-19,6	-22,2	-32,4	-30,9	-1,5
köpta/sålda platser	-3,5	-2,3	-5,1	-5,6	0,5
Grundskola	-266,7	-304,0	-444,3	-425,3	-19,0
egen regi	-250,0	-284,6	-415,0	-398,0	-17,0
köpta/sålda platser	-16,7	-19,4	-29,3	-27,3	-2,0
Gymnasieskola	-102,0	-105,6	-162,4	-162,4	0,0
egen regi	-70,1	-74,0	-114,7	-114,7	0,0
köpta/sålda platser	-31,9	-31,6	-47,7	-47,7	0,0
Vuxenutbildning	-11,2	-9,7	-15,5	-16,0	0,5
Förvaltningsgemensamt, ledning, administration, nämnd, buffert	-50,2	-60,0	-89,1	-87,4	-1,7
IT-lärverktyg	-6,6	-6,2	-7,8	-5,5	-2,3
Arbetsmarknad och integration	-8,0	-8,2	-10,7	-12,2	1,5
Nettokostnader	-626,5	-692,9	-1 032,8	-1 009,8	-23,0

Ram 2023: 1009,8 mnkr (Beslutad ram inkl ramhöjning för lokaler 1,3 mnkr, 1- årig ram för ökade kostnader - internhyra och måltider 6,9 mnkr)

Analys av driftredovisning

Prognosen av nämndens kostnader för 2023 är gjorda på en övergripande nivå och utifrån kända väsentligheter. Nämndens och förvaltningens uppgift är att planera in verksamheten inom de beslutade budgetramarna. Prognosen visar ett underskott om 23 mnkr.

År 2023 är en utmaning för ekonomin med kraftigt ökade pensionskostnader och prisökningar på varor och tjänster, vilket syns inom samtliga verksamheter. Redan från årets början kunde förvaltningen konstatera att verksamheten behövde anpassas motsvarande 27 mnkr och i aprilrapporten prognostiserades underskottet till 21 mnkr.

Förvaltningen har tagit fram en anpassningsplan i början av året. Flera delar i planen kommer att ge full effekt på ekonomin först under år 2024. Anpassningsplanen har presenterats för nämnden i samband med aprilrapporten. Nämnden gav förvaltningen i uppdrag att ta fram ytterligare åtgärder för att bedriva verksamheten inom ram. Det kommer krävas åtgärder som påverkar den strukturella sammansättningen av verksamheten och där politiska beslut kommer behövas under kommande år för att få en hållbar ekonomi på sikt. Det finns en risk med att aktiviteter i planen är svåra att genomföra samt att effekten inte fullt ut blir som planerat. Inkluderat anpassningsarbetet bedöms underskottet bli 23 mnkr år 2023.

Anpassningsarbetet har gett viss effekt på ekonomin men samtidigt har ett par förändringar inkl. medföljande kostnadsökningar ökat underskottet:

- Ökade kostnader för inköp av IT-lärverktyg, där kommunens avtal med leverantör förändras från leasing till köp av produkter. De första åren ger det en ökad driftskostnad, för år 2023: 2,3 mnkr.

- Tillfälliga lösningar på chefsroller ger en ökad kostnad under 2023 på 2,0 mnkr.

Betydande del av underskottet ligger i förskolans och grundskolans ekonomi. Förskolans ekonomi som tidigare år har visat överskott, där en majoritet av förskolorna haft god ekonomi, har fått helt andra förutsättningar. Statsbidraget för mindre barngrupp har, sedan 2021, minskats med 7 mnkr samtidigt har de

ekonomiska effekterna från pandemin försvunnet, såsom bidrag för sjukskrivningar, färre barn och personal. Intäkterna har alltså minskat samtidigt som kostnaderna ökat. Verksamheten är nu inte i ekonomisk balans och kommer inte att kunna bibehålla de mindre grupperna, även andra åtgärder kommer bli nödvändiga för att anpassa sig till de nya ekonomiska förutsättningarna, då kostnader inte ryms inom beslutad ram.

Grundskolan står inför stora utmaningar för att nå en budget i balans. Bland annat inom högstadieskolor och introduktionsprogrammet som under 2021-2022 förstärkts med den s.k. skolmiljarden genom beslut från Kommunfullmäktige. Syftet har varit att satsa på åtgärder för att förbättra elevernas skolresultat. Från 2023 minskar budgeten för högstadierna och introduktionsprogrammen när bidraget försvunnit. Behoven är fortsatt stora framförallt för att förbättra resultaten. Den totala anpassningen inom grundskolan kommer vara kännbar och få effekt på verksamheten.

Bedömningen är att alla verksamheter inom barn- och utbildningsnämnden påverkas av de förändrade ekonomiska förutsättningarna. Att planera verksamheten inom beslutade budgetramar för kommande år kommer kräva betydande förändringar inom barn- och utbildningsområdet och gör även att nysatsningar som medför extra kostnader inte är möjliga.

En förbättrad organisation är beslutad och rekryteringar av tillsvidareanställd förvaltningschef och verksamhetschefer är slutförd.

Förskola

Driftredovisning kommentar

Periodens nettokostnader inom förskola är 145,2 mnkr/14 procent högre än samma period föregående år. Intäkterna har minskat med 1,2 mnkr/5 procent då statsbidraget från Skolverket minskat samt att det covid-bidrag från Försäkringskassan fanns förra året men är borttaget nu.

Kostnaderna har ökat med 17 mnkr/11 procent, vilket beror på ökade personalkostnader, utöver ökade pensionskostnader och årlig lönerrevision påverkar även den extra lönesatsning på förskollärare som genomfördes under hösten 2022. Antalet barn i förskoleålder har inte ökat enligt befolkningsprognosen men det är en högre andel som går i förskola jämfört med tidigare vilket ger fler barn i verksamheten.

Prognosen för året är att förskoleverksamheten kommer att kosta 5 mnkr mer än tilldelad budgetram. Alla rektorer, tillsammans med sin personal, arbetar med att styra kostnaderna inom tilldelad ram. Det finns dock svårigheter att hitta tillräckliga lösningar på flera av förskole-enheterna.

Fritidshem

Driftredovisning kommentar

Nettokostnaderna för verksamheten fritidshem beräknas bli lägre än tilldelad budgetram. Ett överskott kan beräknas om ca 4 mnkr.

Det finns också svårigheter att rekrytera kvalificerad personal inom fritidsområdet. Flera tjänster är vakanta och ersätts av ej utbildad personal. Detta medför lägre personalkostnader i fritidshemmet.

I grundskolans ekonomi ses ofta ett samband med rektorskapet för fritidshem. Grundskolan har utmaningar i ekonomin och under 2023 planerat för anpassningar. När förutsättningar inom grundskolan försämras kan ibland ett överskott ses inom verksamheten för fritidshem.

Anpassad grund- och gymnasieskola

Driftredovisning kommentar

Kostnaderna för anpassad skola i egen regi är högre än budget. Under en längre tid har volym- och behovsökningar inom den anpassade skolan, tidigare särskolan, varit ett faktum som är svårhanterade utan kostnadsökningar. Elevantalet ser ut att minska till höstterminen -23, men trots vidtagna åtgärder och lättnader i anpassningskrav ses inte verksamheten helt rymmas inom ram.

Totalt ser verksamhet för anpassad skolgång ut att göra ett underskott om 1 mnkr 2023 och är en förbättrad prognos från april.

Grundskola

Driftredovisning kommentar

Verksamheten för grundskolan prognostiserar ett större underskott mot budget. Både den egna

verksamheten och köpt verksamhet bedöms överstiga budget. Grundskolans ekonomi är en av nämndens verksamheter som påverkas mest utifrån nya förutsättningar i ekonomin. Kraftigt ökade lönekostnader (+12%) och hög inflation gör att verksamheten inte är i balans. Detta till trots att tidigare lagda kostnader för inköp genomfördes under 2022, där stora delar redovisades som grundskola.

Grundskolans enheter redovisar i de flesta fall kostnader över tilldelad budget och många enheter arbetar med anpassningar inför höstterminen. Anpassningar genomförs främst inom planering av personalresurser. En risk för utebliven effekt av anpassning finns, då nya och ökande behov kan ses.

Under 2022 erhöll grundskolans lägre åldrar ett resurstillskott, men dagens ekonomiska läge överstiger förra årets satsningar.

Det finns fleråriga statsbidrag i verksamheten som genererar intäkter, samtidigt som motsvarande kostnader finns främst för personal. Det finns en svårighet att särskilja av statsbidrag finansierad verksamhet och verksamhet finansierad av egen ram. Intäkter och kostnader är periodiserade utefter varje bidrags krav och utformning. Bidragen är inte värdesäkrade, vilket får effekt över tid när inflationen ger ökade kostnader samtidigt som bidragsramen är densamma.

Övriga kostnader i verksamheten stämmer väl överens med planeringen för året.

Prognosen för grundskolan pekar på ett underskott om 19 mnkr för 2023.

Antalet elever i egen regi har minskat jämfört med augusti 2022. Antalet köpta platser är oförändrat i jämförelse med förra året. Totalt finns 4 006 elever i egen regi och 334 elever hos fristående huvudmän eller annan kommun.

Gymnasieskola

Driftredovisning kommentar

De totala nettokostnaderna för gymnasieskola är 105,6 mnkr/3,5 procent högre än föregående år. Ökningen är lägre än indexet över hur mycket löner och priser stiger och tyder på att gymnasieskolan effektiviserat sin verksamhet med ungefär 3 procent. Effektiviseringen är dock ännu större om man tar hänsyn till att verksamheten samtidigt har fler elever.

Gymnasieskolan har fått ett tillkommande anpassningskrav om 3 procent för år 2023. För att hantera kravet har bemanningen för höstterminen setts över samtidigt pågår ett aktivt arbete för att planera för fler elever i verksamheten. Antalet elever på Marks gymnasieskola har stadigt ökat under de senaste fyra åren. Nu studerar 977 elever på skolan vilket är 35 fler elever än i våras och 21 fler elever jämfört med september föregående år.

Antagningar inför höstterminen, är alltid avgörande för årets ekonomiska resultat och är en osäker post i prognosen fram till de ekonomiska regleringarna mellan kommuner och andra utförare är gjorda. Antalet elever som är i gymnasieålder ökar med 4,5 procent. Utifrån nuvarande elevresultat kommer antalet elever i behov av introduktionsprogram fortsätta vara högt. En viss del av den s.k. skolmiljarden som ekonomiskt stöttat upp introduktionsprogrammen under 2021-2022 har upphört och gett en minskad resurs för 2023.

Vuxenutbildningen

Driftredovisning kommentar

Vuxenutbildningen planeras att hålla sin verksamhet inom tilldelade ekonomiska ramar och kan även komma att generera ett överskott. Intäkterna ökade under år 2022 och ser ut att kunna ligga kvar på samma nivå 2023. Verksamheten arbetar aktivt med att skapa intäkter via anordnandet av kurser i samarbete med Boråsregionen.

Arbetsmarknad och integration

Driftredovisning kommentar

Ekonomin för arbetsmarknad och integration är beroende av ett fokus kring intäkter som är en förutsättning för att kunna fortsätta verksamheten i nuvarande omfattning. Två tredjedelar av verksamheten finansieras av intäkter från arbetsförmedling och försäljning av tjänster inom kommunen. Anpassningskravet om 2 procent kommer kunna hanteras inom tilldelad ram.

Liksom föregående år finns engångs-intäkter från Migrationsverket avseende flyktingar från Ukraina och kostnaderna täcks helt av dessa intäkter. En sen utbetalning från Arbetsförmedlingen avseende föregående år finns också i bokföringen och är en anledning till att verksamheten kommer att visa ett överskott vid årets

slut. Bedömningen av årets resultat är att kostnaderna kommer vara 1-2 mnkr lägre än tilldelad budgetram.

Förvaltningsgemensamt

Driftredovisning kommentar

Här återfinns redovisning för nämnd, ledning, administration och förvaltningsövergripande kostnader t ex gemensamma it-system.

Den del av anpassningsplanen som inte är utfördelad till verksamheter återfinns under förvaltningsgemensamt med 10,7 mnkr, där en viss del är avsedd att få lägre gemensamma kostnader och en viss del kräver ytterligare förslag på åtgärder inom förvaltningen som helhet. Under förändringsprocessen av organisationen samt avslut och nyrekrytering av ledning har tillfälligt kostnaderna ökat med sammantaget 2 mnkr. Förändringar har genomförts under året avseende bl.a. administration, stöd&utveckling och ledning vilket beräknas till en effekt om 3-4 mnkr under år 2023.

Här återfinns också bufferten med 5,0 mnkr som behöver tas i anspråk för att lindra anpassningar i verksamheten.

Den sammanlagda prognosen för förvaltningsgemensamt beräknas bli ett underskott om 4 mnkr.

Utveckling och finansiering på längre sikt

Nämndens verksamhet har en stor utmaningen kommande år för att hantera de ökade kostnaderna för personalomkostnader/pensionsavgifter och övriga prisökningar samtidigt som verksamheten har betydliga behov av utveckling och resultatförbättring. Under året genomförs åtgärder enligt beslutad anpassningsplan. Planen innefattar exempelvis åtgärder inom administration, ledning, lovskola, IT, måltider, lokaler och köp av utbildningsplatser. Arbetet pågår och väntas ge ekonomisk påverkan 2023 samt en helårseffekt under år 2024. Möjligheter till att förbättra intäktssidan har också setts över.

De delar som ligger längst från eleven har varit prioriterade men kommer inte att vara tillräckliga för att hantera det nya ekonomiska prisläget. Inflationen har satt verksamheten i ett läge som ställer krav inom alla delar av verksamheten och förskole- och skolenheter har inte råd med samma bemanning som tidigare. För att ge förutsättningar för enheter att kunna ha en rimlig bemanning samt utveckla och förbättra elevers resultat är det inte möjligt att hantera större generella neddragningar, sk "osthyvling". För att få en kvalitativ, likvärdig verksamhet på sikt krävs strukturella förändringar som möjliggör mer effektiva skolenheter med en god kvalitet för barn och elever samt en bra arbetsmiljö för personalen.

7.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt	Budget 2023	Utfall t.o.m. 31/8 2023	Prognos 2023	Budgetavvikelse 2023
Förskola	4,0	0,1	0,5	3,5
Grundskola	2,0	0,7	1,5	0,5
Gymnasieskola och vuxenutbildning	1,0	0,3	1,0	0,7
Övergripande inkl. elevhälsa	1,0	0,0	0,0	1,0
Summa	8,0	1,1	3,0	5,7

I investeringsbudgeten finns avsatt medel för ny förskola i Skene som nu är senarelagd till år 2024 och ramen kommer att behövas nästa år istället.

8 Följetal

8.1 Följetal personal

Personal - Antal anställda

Följetal	Utfall delår 2020	Utfall delår 2021	Utfall delår 2022	Utfall delår 2023
Antal tillsvidareanställda	1 120	1 141	1 187	1 218
Antal tidsbegränsade anställda	180	188	196	107
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%)	96,6	96,6	96,4	96,4

Mätning 31/3-23

Antal tillsvidareanställda

Vid mätning 31/3 var det 1225 tillsvidareanställda inom BUF.

Personal - Sjukfrånvaro

Följetal	Utfall delår 2020	Utfall delår 2021	Utfall delår 2022	Utfall delår 2023
Sjukfrånvaro alla anställda (%)	5,9%	6,7%	6,9%	6,2%
Andel långtidssjukfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron (%)	34,9%	34,6%	34,4%	34,9%
Frisktal (max fem sjukdagar per individ och år) (%)	59%	54%	51%	54%

Personal - Timtid, mer- och fyllnadstid samt övertid

Följetal	Utfall delår 2020	Utfall delår 2021	Utfall delår 2022	Utfall delår 2023
Timtid i timmar	85 425	88 046	82 436	92 359
Fyllnadstid i timmar	6 656	7 526	6 922	8 695
Övertid i timmar	6 156	6 392	6 107	8 419